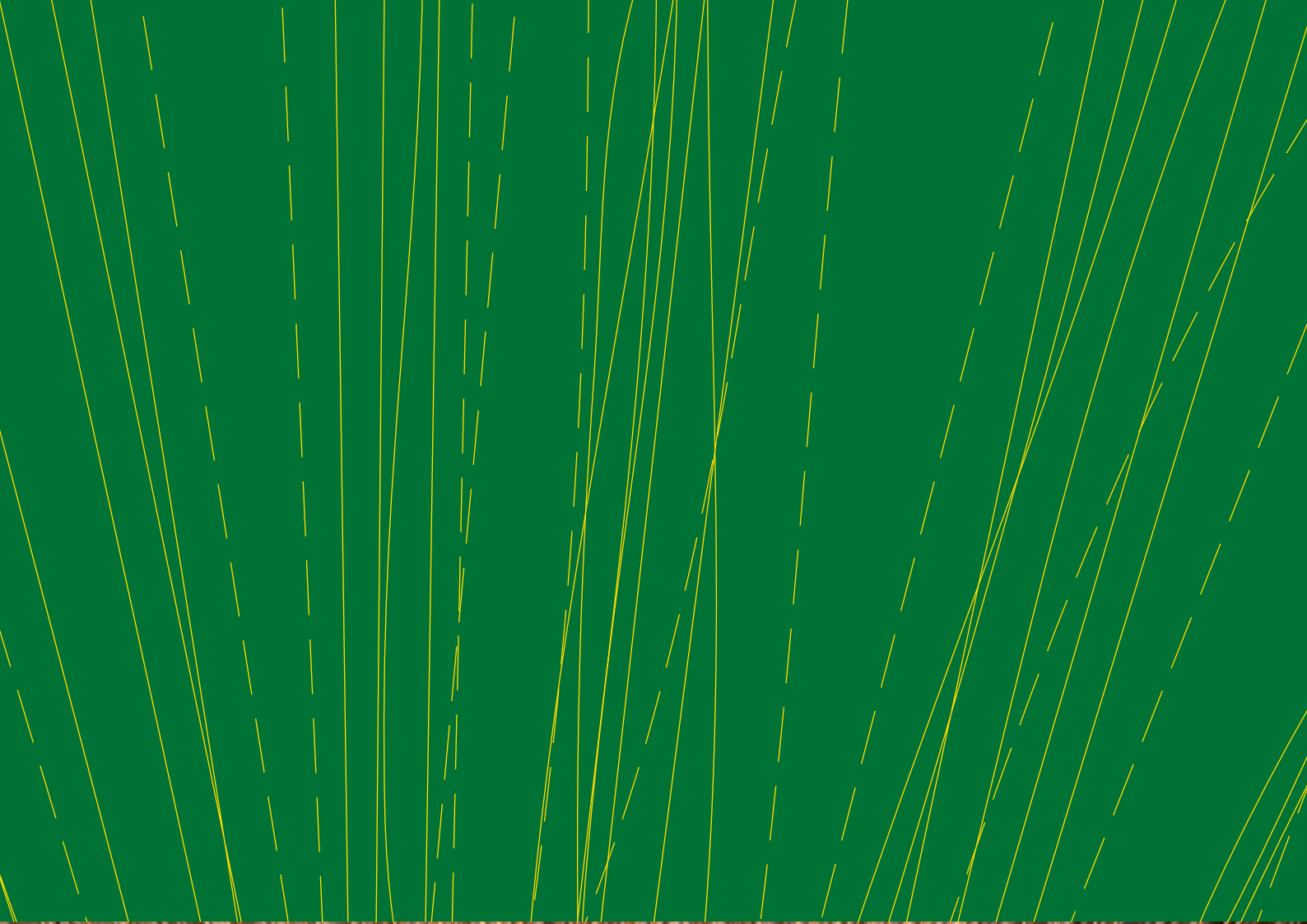

Vuosikertomus 2003

Sisältö

Tunnuslukuja.....	6
Toimitusjohtajan katsaus	8
Toimialakatsaukset:	
Vapo Energia	10
Vapo Voima	12
Vapo Biotech	14
Vapo Timber Oy	16
Kekkilä Oyj	18
Liiketoiminnan kehitys.....	20
Ympäristökatsaus	22
Henkilöstökatsaus	24
Tilinpäätös:	
Hallituksen toimintakertomus.....	27
Hallinto	30
Tuloslaskelma.....	31
Tase	32
Rahoituslaskelma.....	33
Tilinpäätöksen laadintaperiaatteet	34
Liitetiedot	35
Tunnuslukujen laskentaperiaatteet	46
Hallituksen esitys voittovarojen käytöstä	47
Hallintoneuvoston lausunto	47
Tilintarkastuskertomus	48
Vapon johtamisen periaatteet	48

Kestävä kehitys kaipaa energisiä osajia

Tulevaisuuden energiaratkaisujen on perustuttava kestävään kehitykseen. Sen sanoo puhdas järki.

Me vapolaiset olemme aina hyödyntäneet paikallisia luonnonvaroja vastuullisesti ja yhdessä paikallisten toimijoiden kanssa.

Tämän toimintamallin perustalle on ollut hyvä rakentaa paljon ainutlaatuista, pitkälle tulevaisuuteen kantavaa osaamista.

Siksi missiomme on niin selvä:

Vapo on Itämeren alueen johtava toimittaja kolmella tärkeällä tulevaisuuden alueella. Paikallisissa ja uusiutuviissa polttoaineissa. Biosähkössä ja -lämmössä. Sekä bio- ja kuivajätteenkäsittelyratkaisuissa.

Meille bioenergia on ollut tulevaisuuden ala jo yli 60 vuotta.

Vapo Energia

Vapo Energia on johtava biopolttoaineiden toimittaja Itämeren alueella ja suurin Suomessa, Ruotsissa sekä Virossa. Energiaturpeen ja puupolttoaineiden lisäksi Vapo Energia on merkittävä pelletin, briketin, mullan sekä kasvu- ja ympäristöturpeen toimittaja, joka myös kehittää ja rakentaa turvetuotannon koneita, laitteita ja menetelmiä. Vapo Energian toiminnasta eri alueilla vastaavat asiakkaiden tarpeet tuntevat paikalliset organisaatiot.

Vapo Voima

Vapo Voima tuottaa lämpöä ja sähköä yli 30 paikkakunnalla eri puolilla Suomea joko yksin tai yhteistyökumppaniensa kanssa. Vapo Voima omistaa mm. Forssan Energia Oy:n. Voimantuotannossa käytetään pääosin paikallisia ja uusiutuvia biopolttoaineita. Tuulisähköä Vapo Voima tuottaa Kuivaniemen tuulipuistossa Oulun pohjoispuolella.

Vapo Biotech

Vapo Biotech on Pohjoismaiden johtava kompostointilaitosten toimittaja, joka myös vastaa useiden laitosten toiminnasta. Kuivajätteiden käsittelyyn Vapon ratkaisu on Wastech-jätteenkäsittelylaitos, jossa kuivajätteestä valmistetaan hyötykäyttöön sopivia tuotteita mekaanis-biologisella prosessilla. Vapo Biotechiin kuuluu myös alueellinen jätteenkäsittely, jota edustaa Vapon ja neljän kunnan omistama Mustankorkea Oy Jyväskylän seudulla.

Vapo Timber Oy

Vapo Timber Oy on Euroopan kymmenen suurimman sahateollisuusyrityksen joukossa. Kuuden Suomessa sijaitsevan sahan yhteenlaskettu tuotantokapasiteetti on 800 000 kuutiometriä sahatavaraa ja sen jalosteita vuodessa. Tuotannosta 80 prosenttia viedään.

Kekkilä Oyj

Kekkilä Oyj on Pohjoismaiden johtava kasvu- alustojen ja kasvinravitsemuksen asiantuntija. Konserni kehittää, valmistaa ja markkinoi puutarha-alan korkealaatuisia merkituotteita sekä asiakaskohtaisia ratkaisuja ammatti- ja harrastajaviljelijöille sekä viherrakentajille pääosin Euroopassa.

Konserni

Vapo-konserni koostuu emoyhtiö Vapo Oy:stä, johon kuuluvat Vapo Energian biopolttoaineiden tuotanto, Vapo Voiman lämmön ja sähkön tuotanto sekä Vapo Biotechin ympäristöliiketoiminta. Tytäryhtiö Vapo Timber Oy jalostaa puuta ja Kekkilä Oyj valmistaa ja markkinoi kasvu- alustoja sekä kasvinravinteita.

Konsernin tunnuslukuja

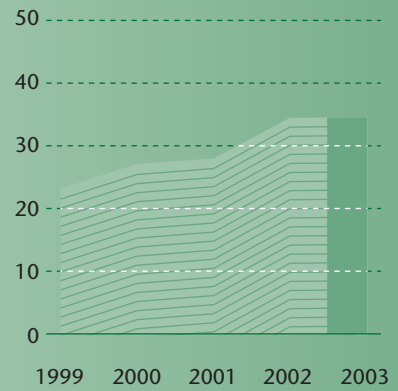
Liikevaihto
Mlj. euroa

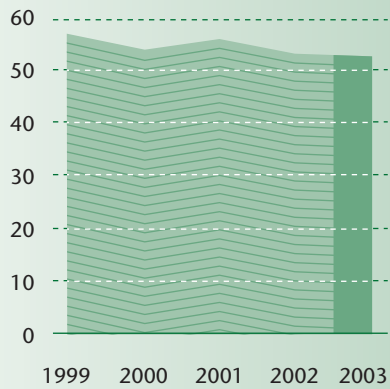
Liikevoitto
Mlj. euroa

Voitto ennen satunnaiseriä
Mlj. euroa

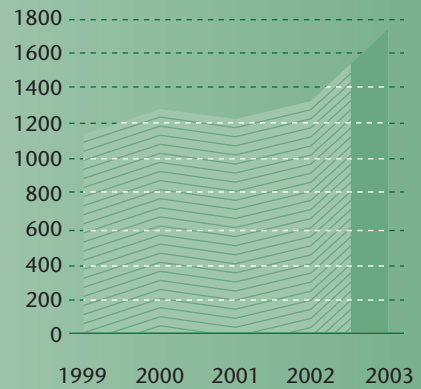
Omavaraisuusaste
%

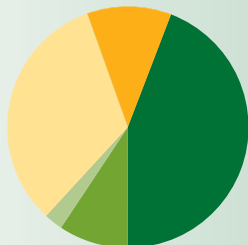
Bruttoinvestoinnit
Mlj. euroa

Henkilöstö

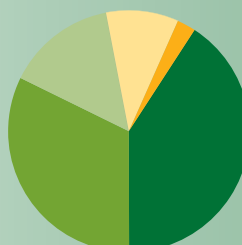

Liikevaihto toimialoittain 2003, %

- Vapo Energia 44,2
- Vapo Voima 9,3
- Vapo Biotech 2,5
- Vapo Timber Oy 32,7
- Kekkilä Oyj 11,3

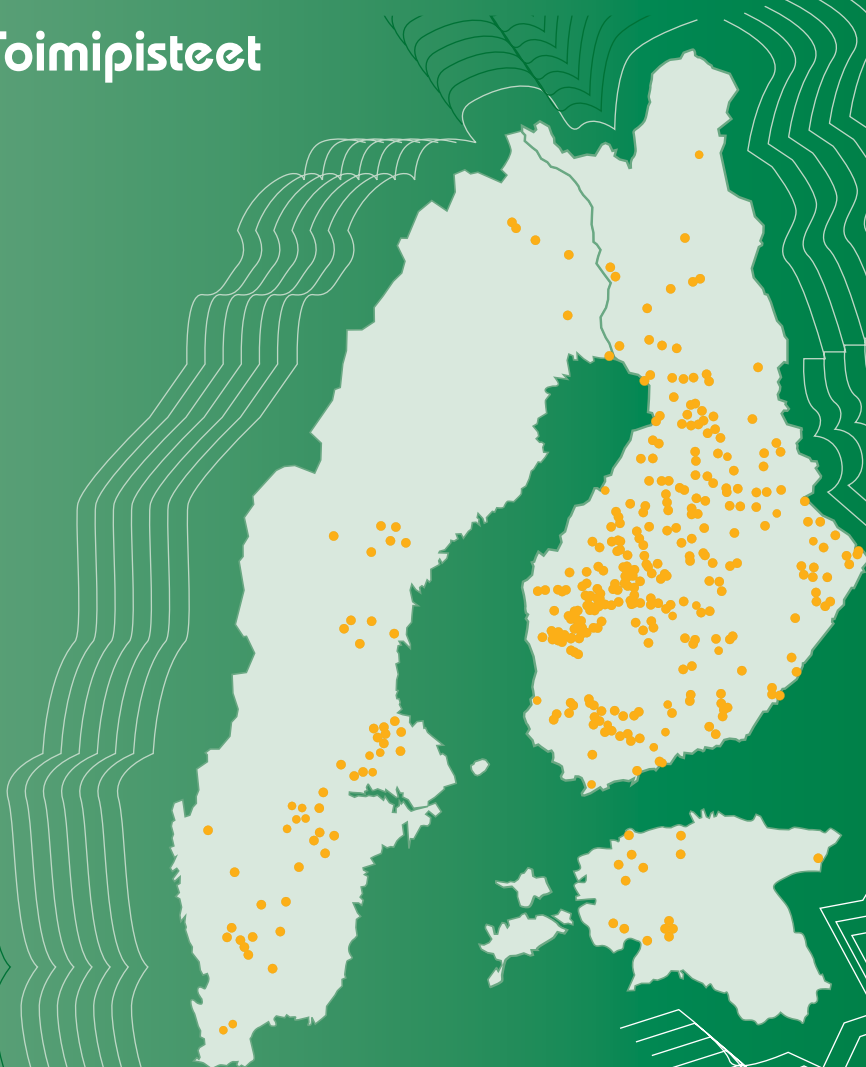
Liikevaihdon jakautuminen päätuotteisiin 2003, %

- Energiaturve ja muut biopolttoaineet 40,8
- Puuteollisuuden tuotteet 32,3
- Kasvualustat yms. 14,7
- Lämpö ja sähkö 9,7
- Ympäristötuotteet 2,5

Milj euroa	1999	2000	2001	2002	2003
Liikevaihto	333.1	380.6	412.3	434.4	472.2
Kasvu %	5.4	14.3	8.3	5.4	8.7
Liikevoitto	25.9	31.7	31.4	38.1	38.4
% liikevaihdosta	7.8	8.3	7.6	8.8	8.1
Nettorahoituserät	-2.7	-4.5	-3.7	-3.9	-4.0
Voitto ennen satunnaiseriä	23.2	27.1	27.7	34.1	34.4
% liikevaihdosta	7.0	7.1	6.7	7.9	7.3
Verot	7.2	11.3	9.1	10.4	11.5
Tilikauden voitto	15.1	20.7	18.1	23.1	22.5
Osingonjako	9.6	10.6	10.1	11.5	11.5
Taseen loppusumma	435.8	482.4	470.7	524.8	549.7
Korolliset velat	109.9	133.7	123.8	163.8	155.6
Sijoitetun pääoman tuotto %	8.4	9.0	8.7	9.5	8.8
Oman pääoman tuotto %	6.6	7.0	7.2	8.8	8.1
Maksuvalmius (current ratio)	2.3	2.3	2.7	1.9	2.0
Omavaraisuusaste %	57.7	53.9	56.2	53.0	52.6
Bruttoinvestoinnit	88.0	58.1	26.0	61.8	54.4
% liikevaihdosta	26.4	15.3	6.3	14.2	11.5
Henkilöstö keskimäärin	1,162	1,289	1,209	1,311	1,744
Osakekohtaiset tunnusluvut					
Osakkeiden lukumäärä	30,000	30,000	30,000	30,000	30,000
Tulos/osake, euroa	502.77	556.10	603.87	762.58	748.65
Oma pääoma/osake, euroa	7,915.54	8,250.79	8,504.66	8,946.42	9,315.56
Osinko/osake euroa	319.56	353.19	336.38	382.00	382.00
Osinko % tuloksesta	63.6	63.5	55.7	50.1	51.0

Toimipisteet

Toimitusjohtaja Matti Hilli

Turpeen asema on koko Suomen asia

Vapon liiketoiminnan kannalta merkittävin asia tulevaisuudessa on päästökauppa, jonka koejakso alkaa vuonna 2005 ja jonka pelisäännöt rakennettiin vuonna 2003. Kioton sopimus vuodelta 1997 muodostaa päästökaupan perustan. Sopimuksen tarkoituksena on vähentää globaalisti hiilidioksidipäästöjä. Suomen tavoitteena on laskea hiilidioksidipäästöt vuoden 1990 tasolle vuoteen 2012 mennessä. Tavoite on pohjoiselle, energiantensiivistä teollisuutta ja tehokasta energiahuoltoa kehittäneelle maalle poikkeuksellisen haastava.

Kioton sopimuksen voimaantulo ei ole varmaa, koska alle 55 % maailmanlaajuisista päästöjen tekijöistä on liittynyt sopimukseen. Venäjän mukaantulo on epävarmaa ja saattaa olla, että Eurooppa jää yksin Kioton toteuttajaksi.

Euroopan Unionin alueella päästökauppa alkaa, tapahtui Kioton sopimukselle mitä vain. Suomessa on vuoden 2003 aikana haettu oikeaa toimintamallia päästökaupan käynnille ja päästöoikeuksien alkujalolle.

Turpeen asema päästökauppatilanteessa on poikkeuksellisen haasteellinen, koska turvetta ei ole luo-

kiteltu uusiutuvaksi polttoaineeksi, vaan sen päästökerroin on laskettu pelkästään polttotapahtuman perusteella. Puun polton hiilidioksidipäästöt ovat suuremmat kuin turpeella, mutta puun hiilidioksidipäästöt on sovittu sitoutuvan metsän kasvuun. Vapon kaikissa toimintamaissa turpeen polton aiheuttamat hiilidioksidipäästöt sitoutuvat soiden kasvuun. Päästökaupassa turvetta kuitenkin kohdellaan fossiilisenä polttoaineena.

Suomessa on menossa kolmen ministeriön rahoittama tutkimus, joka selvittää, mitkä ovat turpeen käytön ilmastomuutokset, kun otetaan mukaan elinkaariajattelu ja koko toimintoketju luonnontilaiselta suolta energiantuotantoon sekä suon jälkikäyttö 100 vuoden tarkastelujaksolta. Tämä tutkimus valmistuu ennen vuotta 2008, jolloin varsinainen päästökauppa alkaa.

Suomessa turpeen asemaa vahvistettiin oleellisesti vuonna 2003, kun valtiopäivät päättivät, että turpeella tuotettu sähkö saa vihreän sertifikaatin. Suomessa turpeen erityisasema tulisi turvata päästökauppatilanteessa, jotta kotimaisen energiantuotannon kilpailukyky

realistisena vaihtoehtona säilyisi. Päästökaupan vaikutus paikallisten polttoaineiden käyttöön ei rajoitu turpeeseen, koska puun ja turpeen yhteiskäyttö on sekä teknisesti että taloudellisesti edullisempaa kuin niiden erillispoltto. Turpeen käytön pienentymiseen sisältyykin selkeä uhka, että myös paikallisen puun käyttö pienenee.

Vapon ja koko Suomen energiaomavaraisuuden kannalta on erittäin tärkeää, että löydämme myös päästökaupan aikana toimintatavat, joilla varmistetaan kotimaisuusasteen ja bioenergiatavoitteiden saavuttaminen.

Vapolle toimintavuosi 2003 oli hyvä ja etenimme strategian mukaisesti bioenergiansektorilla sekä Suomessa että Ruotsissa ja Virossa. Energiatoimialat ylittivät tavoitteet ja varsinkin polttoaineliiketoiminnassa edettiin voimakkaasti sekä omin toimenpitein että hyvän markkinatilanteen ansiosta.

Vapo vahvisti Itämeren alueella johtavan biopolttoainetoimittajan asemaansa ja teki energiantuotannossa hyvää tulosta. Vapo Timber Oy:n tulos oli vaikeassa markkinatilanteessa parempi kuin edellisenä

vuonna. Kekkilän Ruotsin toiminnot heikensivät koko yhtiön hyvin kehittynyttä tulosta. Vapo Biotech jäi tavoitteistaan.

Biopolttoaineiden puun ja turpeen pitkän aikavälin markkinanäkymät ovat hyvät, mikäli päästökaupan aiheuttama uhka voidaan torjua. Energiantuotannon kasvu näyttää hyvältä ja meneillään olevat investoinnit lisäävät toiminnan volyyymiä.

Vapo Timber Oy:n markkinatilanne on vaikea ja tulevasta vuodesta tulee haasteellinen ja edellyttää keskittymistä kustannustehokkaaseen toimintaan. Vapo Biotechin markkinanäkymät pitkällä tähtäimellä ovat positiiviset.

Haluan tässä yhteydessä kiittää Vapon asiakkaita hyvästä yhteistyöstä ja vapolaisia sekä Vapon urakoitsijoita hyvästä ja osaavasta työpanoksesta vuonna 2003.

Toimialajohtaja Juhani Hakkarainen

Itämeren alueen johtavan biopolttoaineentoimittajan kasvu jatkui

Vapo Energian liiketoiminta on jaettu kolmeen liiketoiminta-alueeseen: paikallisiin voimalaitospolttoaineisiin, polttoainejalosteisiin ja muihin turvetuotteisiin. Vapo Energia toimii Suomessa, Ruotsissa ja Baltian maissa ja on Itämeren alueen johtava biopolttoaineiden toimittaja. Toiminnasta eri alueilla vastaavat asiakkaiden tarpeet tuntevat paikalliset organisaatiot.

Kova kysyntä hiljjeni vuoden loppua kohti

Kylmät sääolot ja Pohjoismaiden huono vesitilanne lisäsivät energiaturpeen ja puupolttoaineiden kysyntää vuoden 2003 alussa. Tilanne normalisoitui vuoden kuluessa ja syksyn lauhdat säät vähensivät polttoaineiden kysyntää loppuvuodesta. Teollisuuden alhainen käyttöaste vähensi kysyntää läpi vuoden.

Öljyn hinta vaihteli, mutta pysyi korkeana koko vuoden. Hiilen hinta oli ennätyskallista korkealla tasolla. Sähkön hinta normalisoitui pitkän aikavälin tasolle.

Ruotsissa turpeen asemaa paransi sen hyväksynnän polttoaineeksi, jota voidaan käyttää vihreän sertifikaatin mukaisen sähkön tuottamiseen.

Hyvän kasvun vuosi

Vapo Energian liikevaihto vuonna 2003 oli 218,3 miljoonaa euroa sisältäen myynnin Vapo Oy:n muille toimialoille. Edelliseen vuoteen verrattuna liikevaihto kasvoi 17 % prosenttia.

Liikevaihto kasvoi, vaikka lämmön ja sähkön tuotanto erotettiin omaksi toimialakseen elokuussa. Suurin osa kasvusta syntyi energiaturpeen toimitusten lisääntymisestä Suomessa. Myös puupolttoaineen toimitukset kääntyivät nousuun parin vuoden tauon jälkeen.

Energiaturvetta ja puupolttoaineita Vapo Energia toimitti 25 TWh, joka on 15 prosenttia enemmän kuin vuonna 2002. Turvetta tuotettiin 21,7 miljoonaa kuutiometriä, joka on 17 prosenttia vähemmän kuin edellisenä vuonna. Jyrsinpolttoturvetta tuotettiin 17,5 miljoonaa kuutiometriä, palaturvetta 2,3 miljoonaa kuutiometriä ja muita turpeita 1,8 miljoonaa kuutiometriä. Tuotannossa ei ylletty vuoden 2003 alussa asetettuihin tuotantotavoitteisiin huonojen sääolojen takia.

Puuta oli alkuvuonna niukasti tarjolla, mutta saatavuus parani vuoden aikana. Samalla hintataso nousi.

Pellettitoimitukset vuonna 2003 olivat 153 500 tonnia, missä on kasvua edelliseen vuoteen 80 prosenttia. Viennin osuus oli 66 prosenttia. Pelletin suosio lämmityksessä lisääntyi Suomessa ja Ruotsissa. Voimalaitoskaupassa dollarin heikkeneminen ja Kanadasta tulleet pellettierät vähensivät kysyntää etenkin vuoden ensimmäisellä puoliskolla erityisesti Hollannissa.

Ympäristöturpeiden ja mullan toimituksissa tasainen kasvu jatkui. Toimitukset olivat 2,2 miljoonaa kuutiometriä, joka on 30 prosenttia enemmän kuin vuonna 2002.

	2003	2002
Liikevaihto (milj. euroa)	218,3	185,7
Liikevaihdon muutos %	17	9
Investoinnit (milj. euroa)	32,4	27,2
Henkilöstö	833	757
Biopolttoaineiden toimitukset (TWh)	25,0	22,0
Ympäristöturpeen toimitukset (milj. m³)	2,9	2,2
Pelletin toimitukset (tonnia)	153 500	85 000

Vapo Energian liikevaihtoa kasvatti myös Tootsi Turvas AS, joka toimi ensimmäisen kokonaisen vuoden osana Vapoa. Tootsi Turvas AS:n myynti kasvoi 10 prosenttia vuodesta 2002, mutta turvetuotannossa jäätiin 70 prosenttiin tavoitteesta sääolojen takia. Kuuluminen Vapo-konserniin mahdollisti voimakkaan investoinnin tuotantokoneisiin ja -kenttiin.

Ruotsissa Råsjö Torv AB:n liikevaihto kasvoi 8,7 %, vaikka myyntiä hidasti epätavallisen lämmin syksy. Turvetuotannossa oli suuria alueellisia vaihteluita, mutta kokonaisuutena tuotantotavoitteet saavutettiin.

Strategian mukainen laajeneminen jatkuu

Vapon strategian mukainen kasvu Itämeren alueella jatkuu. Virossa Tootsi Turvas AS osti AS Puhatu Turvaksen ja AS Biomixin. Yhtiöiden osto vahvisti merkittävästi turvetuotantoon käytettävissä olevia raaka-ainevaroja. Samalla kasvuturpeen raaka-aine tuli uudeksi vientituotteeksi Eurooppaan.

Ruotsissa Råsjö Torv AB osti puu- ja pellettipolttoaineisiin erikoistuneen Såbi-konsernin. Kauppa teki Råsjö Torv AB:sta monipolttoaineyhtiön, jonka tuotannosta turve, puupolttoaineet ja pelletti muodostavat kukin kolmasosan.

Yrityskauppojen lisäksi Vapo Energia investoi merkittävästi tehokkaampiin ja ympäristöystävällisempiin turvetuotantokoneisiin, uusien turvetuotantoalueiden

valmisteluun sekä pellettituotantoon. Suomessa aloitettiin Haukinevan turvepellettitehtaan rakentaminen ja käynnistettiin Ilomantsin ja Haapaveden pellettitehdasinvestoinnit. Virossa valmistui Vapon ja Söderenergin yhteisyrityksen Tootsi Graanulin pellettitehdas. Ruotsissa Såbi-konsernin kaksi pellettitehdasta kaksinkertaistivat Vapo-konsernin olemassa olevan pelletin tuotantokapasiteetin. Myös Mebion pellettitehtaan tuotantokapasiteettia nostettiin uusilla pellettipuristimilla.

Vapo Energian investoinnit vuonna 2003 olivat yhteensä 32,4 miljoonaa euroa. Vuonna 2004 investoinnit uuteen turvetuotantokalustoon ja pellettituotantoon jatkuvat. Valmiudet ovat olemassa strategian mukaisiin laajenemistoihin Itämeren alueella.

Vuoden 2004 näkymät

Energiaturpeen kysyntä jatkuu hyvänä alkuvuoden, sillä Pohjoismaiden vesivarannoissa ei tapahdu merkittäviä muutoksia ennen kevättä. Kysyntään vaikuttaa myös hiilen korkealla pysyvä hinta. Mikäli dollarin heikkeneminen jatkuu, se voi vaikuttaa pelletin kysyntään. Ympäristöturpeen myynnin kasvun odotetaan jatkuvan etenkin, kun Eurooppaan ryhdytään viemään kasvuturvetta suurempia määriä Virossa.

Vuonna 2004 Vapo Energia panostaa erityisesti turvetuotantoon, jossa tuotantotavoitteet ovat kovat.

Toimialajohtaja Petri Heinonen

Johtavaksi paikallisen biosähkön ja -lämmön tuottajaksi

Vapon sähkön ja lämmön tuotanto erotettiin elokuun 2003 alussa Vapo Energiasta omaksi toimialakseen, Vapo Voimaksi. Toimiala panostaa sähkön ja lämmön tuottamiseen paikallisilla biopolttoaineilla. Tavoitteena on kehittyä johtavaksi paikallisen biosähkön ja -lämmön tuottajaksi Suomessa.

Toimialan vahvuutena on lämmön ja sähkön tuottaminen pienehköissä ja keskisuurissa taajamissa paikallisilla polttoaineilla. Toinen painopistealue on lämmön ja sähkön tuottaminen keskisuuren teollisuuden yhteydessä.

Lämmöntuotannossa Vapo Voima on paikallisesti merkittävä ja valtakunnallisesti kohtuullisen suuri toimija. Sähköntuottajana ja toimittajana se on vielä suhteellisen pieni, mutta oman roolin hakeminen on käynnistynyt ja oma sähköntuotanto on kasvamassa.

Kysyntä hyvällä tasolla

Lämmön kysyntä oli vuoden 2003 alkupuolella korkealla tasolla johtuen kylmästä talvesta, joka jatkui suhteellisen pitkälle kevääseen. Lämpimän syksyn aikana lämmön tarve oli ajankohdan keskimääräiseen tasoon verrattuna vähäisempää.

Sähkön kysyntä ja hinta pysyivät hyvänä lähes koko vuoden 2003. Syynä oli ennen kaikkea pohjoismainen vesitilanne. Aivan vuoden lopussa sähkön hinta laski.

Rauhallisen kasvun vaihe

Vapo Voiman liikevaihto vuonna 2003 oli 46,9 miljoonaa euroa. Lämmöntuotanto- ja toimitukset olivat yhteensä 997 GWh. Sähkön myynti oli 270 GWh. Vapon Kuivaniemen tuulipuiston kahdeksassa tuulivoimalaitoksessa tuotettiin sähköä 12,4

GWh, joka oli 15 prosenttia Suomessa tuotetusta tuulivoimasta.

Vapo Voima vastasi yksin tai yhteistyökumppanin kanssa 30 voima- ja lämpölaitoksen toiminnasta. Niissä tuotettiin lämpöä ja sähköä taajamien kaukolämpöverkkoihin, teollisuudelle ja suurkiinteistöille. Lämmön jakelusta Vapo Voima vastasi seitsemällä paikkakunnalla ja sähköä se tuotti kuudessa voimalaitoksessa ja Kuivaniemen tuulipuistossa.

Vuoden lopussa Vapo Voima toi markkinoille pienkäyttäjille suunnatut sähkötuotteet: Vapo Kotimaisen ja Vapo Luonnollisen.

Vuonna 2003 rakenteilla oli kolme lämpölaitosta. Muuramessa uusi lämpölaitos otettiin käyttöön joulukuussa, Tikkakosken lämpökeskuksen uusimistö valmistui tammikuussa 2004 ja Haukinevan pellettitehtaan lämpölaitos otettiin käyttöön alkuvuonna 2004. Ilomantsissa Vapo Voima vuokrasi 1.6.2003 alkaen kunnan kaukolämpöliiketoiminnan.

Uusia voimalaitoshankkeita käynnistettiin kaksi: Ilomantsissa ja Haapavedellä. Molemmat ovat biovoimalaitoksia, joissa tuotetaan sekä lämpöä että sähköä.

	2003*
Liikevaihto (milj. euroa)	46,9
Liikevaihdon muutos %	-
Investoinnit (milj. euroa)	6,5
Henkilöstö	124
Lämmön toimitukset (GWh)	997
Sähkön myynti (GWh)	270

* Vuonna 2002 Vapo Voiman liiketoiminnat olivat osa Vapo Energiaa

Yhteensä Vapo Voiman investoinnit vuonna 2003 olivat 6,5 miljoonaa euroa.

Vuoden 2004 näkymät

Vuosi 2004 näyttää biolämmön ja -sähkön tuotannon osalta lupaavalta. Lämmön kysynnän ratkaisevat pitkälti sääolot. Sähkön kysyntään ja hintaan vaikuttaa Pohjoismaiden vesitilanne, joka on parempi kuin vuosi sitten, mutta edelleen reilusti keskiarvojen alapuolella. Suomalaisen sähköntuotannon kysyntä on siis edelleen hyvällä tasolla. Sademäärät Pohjoismaissa ratkaisevat sähkömarkkinoiden tilanteen vuoden loppupuolella. Sähkön hintataso pysynee vuotta 2003 alempana, mutta suuria muutoksia hintoihin ei ole nähtävissä.

Vuonna 2003 alkaneiden voimalaitosprojektien onnistunut toteuttaminen on Vapo Voiman toiminnassa keskeinen panostuskohde vuoden 2004 aikana. Sähkön myynnissä Vapo on tulossa markkinoille entistä aktiivisemmin. Osaamista tarvitaan myös valmistauduttaessa vuonna 2005 EU:n sisäisenä toimintana käynnistyvään päästökaupan koejaksoon, joka on uusi, merkittävä muutostekijä energia-alan toimintaympäristössä.

Toimialajohtaja Matti Puuronen

Liikevaihto kasvoi odottavilla markkinoilla

Vapo Biotechin liiketoiminta koostuu biojätteiden ja lietteiden käsittelystä, kompostointilaitosten toimituksista, alueellisesta jätteenkäsittelystä sekä kuivajätteen käsittelystä. Vapo Biotech on Suomessa johtava kompostointilaitosten toimittaja ja käyttäjä, jonka tavoitteena on kasvaa johtavaksi toimijaksi myös alueellisenä jätteenkäsittelijänä ja kuivajätteen käsittelyssä.

Markkinat odottivat ratkaisuja

Vuosi 2003 oli jätteenkäsittelyssä odottavaa aikaa. Ratkaisuja uusista jätteenkäsittelylaitoksista ei juuri tehty ja tarjouskilpailujakin käynnistyi vain muutama. Aivan vuoden lopussa markkinat aktivoituivat hieman. Syyinä odottavaan tilanteeseen oli se, että EU-direktiivien ja tulevan lainsäädännön vaikutuksista jätteenkäsittelyyn ei ole täyttä varmuutta.

Toisaalta EU-direktiivit ja Suomen lainsäädäntö edellyttävät lähitulevaisuudessa ratkaisuja sekä bio-

että kuivajätteiden käsittelystä. Vuonna 2005 kuntien on aloitettava biojätteiden erilliskeräys, vuonna 2010 kaatopaikoille vietävän jätteen biohajoava osuus sa olla enintään 50 prosenttia ja vuonna 2016 enää 35 prosenttia. Kaatopaikkadirektiivi edellyttää puolestaan kymmenien kaatopaikkojen sulkemista ja uusien jätteenkäsittelykeskusten perustamista, mikä vaatii mittavia investointeja.

Liikevaihto kasvoi, laitosten toimivuutta parannettiin

Vapo Biotechin liikevaihto vuonna 2003 oli 12,5 miljoonaa euroa, jossa on kasvua edelliseen vuoteen 23,8 prosenttia. Liikevaihtoa kasvatti Nurmijärven kompostointilaitoksen käyttöönotto sekä Mustankorkean jätteenkäsittelykeskuksen toiminnan kasvu. Toiminnassa keskityttiin käytössä olevien kompostointilaitosten toiminnan tehostami-

	2003	2002
Liikevaihto (milj. euroa)	12,5	10,1
Liikevaihdon muutos %	23,8	-28,6
Investoinnit (milj. euroa)	3,5	10,3
Henkilöstö	32	32
Toimitetut kompostointilaitokset	13	12

seen ja kehittämiseen sekä lopputuotteen laadun parantamiseen.

Jyväskylän seudun jätteenkäsittelystä vastaavan Mustankorkea Oy:n liikevaihtoa lisäsi pilaantuneiden maiden käsittely ja jätemäärien kasvaminen. Palvelujen hinnat pysyivät aikaisempien vuosien tapaan valtakunnallisen keskitason alapuolella huolimatta investoinneista.

Ruotsissa Vapo Biotech on mukana kompostointilaitoksia koskevissa tarjouskilpailuissa. Päätöksiä niistä ei vielä tehty.

Vuoden 2003 alussa Vapo-konsernin kehitystoiminnot keskitettiin uuteen liiketoimintojen kehitysosastoon. Tässä yhteydessä Vapo Biotechista siirrettiin uudelle osastolle kuivajätteen käsittelyyn liittyvät asiat ja sen parissa työskentelevä henkilöstö.

Tärkein investointi oli Nurmijärven Wastech-kompostointilaitos, joka valmistui ja otettiin käyt-

töön aikataulun mukaisesti kesäkuussa 2003. Mustankorkean jätteenkäsittelykeskuksessa investoitiin kaasunkeräysjärjestelmään ja rakennettiin kompostointilaitoksen varajärjestelmäksi kenttä Mörkökorven suljetulle kaatopaikalle.

Näkymät vuodelle 2004

Toimintaympäristössä ei ole näkyvissä äkillisiä muutoksia. Kuntien olisi tehtävä pikaisesti ratkaisuja etenkin biojätteiden käsittelystä. Meneillään on muutamia tarjouskilpailuja kompostointilaitoksista ja uusia on odotettavissa. Ruotsissa odotetaan ensimmäisten tarjouskilpailujen ratkeamista.

Vuonna 2004 Vapo Biotech keskittyy erityisesti alueelliseen jätteenkäsittelyyn. Tavoitteena on käynnistää Mustankorkea Oy:n mallin mukaista yhteistyötä muuallakin Suomessa.

	2003	2002
Liikevaihto (milj. euroa)	159,1	154,4
Liikevaihdon muutos %	3,0	4,0
Liikevoitto (milj. euroa)	5,3	2,2
Investoinnit (milj. euroa)	6,0	8,2
Henkilöstö	391	421
Toimitettu sahatavara ja jalosteet (m ³)	720 000	732 000

Toimitusjohtaja Juhani Ylä-Sahra

Tulos parani epävarmassa markkinatilanteessa

Vapo Timber Oy on Vapo Oy:n kokonaan omistama tytäryhtiö, joka valmistaa sahatavaraa ja sen jalosteita. Se on Suomen neljänneksi suurin ja Euroopassa kymmenen suurimman saha-alan yrityksen joukossa. Tuotteista viedään 80 prosenttia pääasiassa Eurooppaan, Pohjois-Afrikkaan ja Japaniin.

Sahatavaramarkkinoita leimasi epävarmuus

Pääostajamaiden talouskehityksen heikkous, korkeana pysynyt sahatavaratuotanto sekä euron vahvistuminen erityisesti suhteessa dollariin piti sahatavaran markkinatilanteen epävarmana koko vuoden 2003. Kauppaa käytiin lyhytjänteisesti, ja vuoden 2002 lopussa nousseet sahatavaran hinnat kääntyivät kertomusvuonna etenkin kuusisahatavaran osalta laskuun. Vaikea jäätilanne siirsi kevään toimituksia ja osaltaan vaikeutti kesän yllärintilannetta.

Raakapuuta oli koko vuoden tarjolla normaalisti. Vuoden ensimmäisellä puoliskolla raakapuun hintojen nousu päättyi ja vuoden jälkimmäisellä puoliskolla hinnat kääntyivät lievän laskuun.

Tulos parani, toimitukset ennallaan

Vapo Timber Oy:n liikevaihto vuonna 2003 oli 159,1 miljoonaa euroa eli edellisen vuoden tasolla. Liikevoitto kasvoi 5,3 miljoonaan euroon.

Sahatavaraa ja sen jalosteita Vapo Timber Oy:n kuusi sahaa toimittivat yhteensä 720 000 kuutiometriä eli hieman vähemmän kuin vuonna 2002. Tuotantoa

vähensivät varastojen supistamiseksi toteutetut tuotannonrajoitukset vuoden lopussa.

Toimitukset kotimaahan kasvoivat selvästi. Tärkeimmistä vientimaista toimitukset kasvoivat mm. Isoon-Britanniaan ja Hollantiin. Suhteellisesti voimakasta kasvu oli Tanskassa, jossa avattiin oma myyntikonttori kesällä 2002. Vienti Pohjois-Afrikkaan väheni.

Vapo Timber Oy:ssä jatkettiin pitkäjänteisen investointiohjelman toteuttamista, jolla on parannettu tuotannon tehokkuuden lisäksi sahojen kykyä tuottaa joustavasti asiakasovitetuja tuotteita.

Pääinvestointikohde vuonna 2003 oli Nurmeksen sahan uusi tukkien vastaanotto- ja lajittelulaitos, joka otettiin suunnitelmien mukaisesti käyttöön joulukuussa 2003. Investoinnin arvo oli yli 3,4 miljoonaa euroa. Yhteensä investoinnit olivat 6,0 miljoonaa euroa. Vuonna 2004 Vapo Timber Oy:n investoinnit ovat pääosin korvaus- ja kunnossapitoinvestointeja. Suurin yksittäinen hanke on Nurmeksen sahan vanhentuneiden kuivaamojen korvaaminen uusilla.

Vuoden 2004 näkymät

Vapo Timber Oy:n tuotanto- ja toimitustavoitteet vuodelle 2004 ovat edellisvuotta korkeammat. Epävarmuutta aiheuttaa päävientimaiden taloudellinen kehitys ja euron edelleen jatkunut vahvistuminen. Kaupankäynti on edelleen varovaista ja lyhytjänteistä. Yhtiön toiminnan painopiste on tehokkuuden ja joustavuuden kehittämisessä sekä asiakaspalvelukyvyn parantamisessa edelleen.

Toimitusjohtaja Jaana Laukkarinen

Pohjoismaiden johtavan kasvualustojen toimittajan asema vahvistui

Kekkilä Oyj kehittää, valmistaa ja markkinoi puutarha-alan kasvualustoja ja kasvinravinteita harrastajille, ammattiviljelijöille ja viherrakentajille Pohjoismaissa sekä vientimarkkinoilla.

Harrastajatuotteissa Kekkilän tavoitteena on markkinajohtajuus Pohjoismaissa Kekkilä- ja Hasselfors Garden -brandeilla. Ammattiviljelijätuotteissa tavoitteena on olla valituissa segmenteissä johtava valmistaja ja viherrakentamistuotteissa johtava toimittaja Pohjoismaiden suurimmissa kaupungeissa.

Puutarha-alalla haasteellinen vuosi

Vuonna 2003 puutarha-alan harrastajamarkkinat kärsivät kevään sääoloista ja kasvu jäi ennakoitua pienemmäksi Pohjoismaissa. Myös viherrakentamistuotteiden myyntiä rasitti kevään ja alkukesän viileys Suomessa ja Ruotsissa.

Ammattiviljelijätuotteissa markkinatilanne vaikeutui vuoteen 2002 verrattuna. Päämarkkina-alueella Euroopassa turvepohjaisissa kasvualustoissa oli ylitarjontaa, ja alan rakennemuutos näkyy yksikkökokojen suurenemisena.

Suomessa kasvua, Ruotsissa kannattavuus heikkeni

Kekkilä-konsernin liikevaihto vuonna 2003 oli 54,6 miljoonaa euroa ja liikevoitto 1,7 miljoonaa euroa. Liikevaihto kasvoi 4,3 prosenttia ja liikevoitto heikkeni 21 prosenttia vuodesta 2002. Liikevoittoa heikensi Hasselfors Garden AB:n kannattavuuden oleellinen heikkeneminen.

Vuosi 2003 oli haasteellinen ja osoitti, että toiminnan kehittämisessä ja kannattavuuden parantamisessa on edelleen haastetta. Tärkeä hanke oli Suomen raaka-aine- ja logistiikkaratkaisujen kehittäminen ja tuotevalikoiman harmonisoiminen. Gardenpeattin sulauttaminen Kekkilä-konserniin onnistui hyvin. Näillä toimilla saatiin aikaan tuotannossa ja logistiikassa synergiaetuja.

Harrastajatuotteiden myynti kehittyi Suomessa ilahduttavasti. Painopiste oli uusien tuotteiden kehittämisessä, ja ne toivat merkittävän osan myynnin kasvusta.

Ruotsissa Hasselfors Garden AB:n myynti pysyi ennallaan ja markkinaosuus säilytettiin, mutta kannattavuus heikkeni. Syynä oli kiristynyt markkinatilanne ja

	2003	2002
Liikevaihto (milj. euroa)	54,6	52,3
Liikevaihdon muutos %	4,3	15,4
Liikevoitto (milj. euroa)	1,7	2,1
Investoinnit (milj. euroa)	5,3	6,0
Henkilöstö	251	237

kohonneet kustannukset. Vienti Ruotsista kasvoi Tanskaan, mutta väheni Norjaan. Kannattavuuden parantamiseksi tehtyjen toimien vaikutukset näkyvät kokonaisuudessaan vasta vuonna 2004.

Kekkilän Espanjan tehtaan ammattiviljelijätuotteiden kysyntä säilyi hyvänä Välimeren alueella ja tämä kompensoi muun Euroopan tilannetta. Lähi-idän markkinoilla volyymit pienenevät Irakin sodan vaikutuksesta, ja myös Japanin talouden heikko tilanne heijastui vientiin.

Viherrakentamisluketoiminnassa käynnistettiin uusi multa-asema Vantaan Voutilassa. Ruotsissa haettiin uusia toimintapaikkoja isojen kaupunkien lähistöltä.

Suurin investointi vuonna 2003 oli uuden tehtaan rakentaminen ja käyttöönotto Iso-Britanniasa. Yhteensä Kekkilä-konsernin investoinnit olivat 5,3 miljoonaa euroa.

Vuoden 2004 näkymät

Konsernitasolla Kekkilä keskittyy toimintatapojen kehittämiseen, sisäisen ja ulkoisen yhteistoiminnan parantamiseen sekä tuotannon tehostamiseen ja kus-

tannusten pienentämiseen synergiaetuja hakemalla.

Harrastajatuotteiden markkinoiden odotetaan kasvavan Pohjoismaissa. Uutuustuote tulevalle kaudella on turveharkko, josta toivotaan samanlaista menestystuotetta kuin koristekivi.

Ammattipuolella tuotteiden kokoamista Kekkilä-brandin alle jatketaan. Toiminnan painopiste on Espanjassa ja maahantuojien kanssa tehtävän yhteistyön tiivistämisessä.

Viherrakentamisluketoiminnassa odotetaan kasvua etenkin Ruotsissa, kun vuonna 2003 perustetut multa-asetat saadaan täyteen käyttöön. Viherrakentamisen markkinoiden kasvun odotetaan jatkuvan maltillisena. Vuosi 2004 on Kekkilän 80-vuotisjuhlavuosi.

Kehitysjohtaja Kari Mutka

Kehittämisen resurssit koottiin yhteen

Vapo-konsernin kehitystoiminta keskitettiin vuoden 2003 alussa uuteen liiketoiminnan kehitysosastoon. Se vastaa laajoista liiketoiminnan kehittämishankkeista, teknologian kehittamisestä ja laboratoriotoiminnasta. Osastolla työskentelee 24 henkilöä, joista 10 laboratorioissa.

Keskittäminen liittyy Vapon vuonna 2002 toteutettuun strategian tarkistamiseen ja täsmentämiseen, jossa painopistealueiksi valittiin paikalliset biopoltoaineet, biosähkö ja -lämpö sekä jätteenkäsittely ja sen teknologia. Mahdollisuudet näillä aloilla ovat suuret, sillä Euroopan unioni tahtoo kasvattaa biopoltoainien osuuden energiantuotannossa kuudesta kahtentoista prosenttiin.

Mahdollisuuksien hyödyntämiseksi tarvitaan kuitenkin liiketoiminnan ja teknologian kehittämistä. Kyseessä ovat isot ja riskipitoiset hankkeet, joille liiketoiminnan kehitysosastolla voidaan varata riittävät resurssit ilman, että ne häittäisivät varsinaista liiketoimintaa.

Painopisteenä kuivajätteen käsittely

Vuonna 2003 toiminnan painopiste oli kuivajätteen käsittelyn kaupallistamiseen tähtäävissä hankkeissa, joita oli vireillä useita. Lisäksi tutkittiin kuivajätteen sisältämien paperikuitujen talteenottoa yhdessä Metson kanssa sekä toimintamallin soveltuvuutta Vapo

Biotechin toimittaman jätteenkäsittelylaitoksen yhteyteen.

Mekaanis-biologinen jätteenkäsittelylaitos (MBT-laitos) ja sen vaatima teknologia ovat jo olemassa ja liiketoiminnan kehittämässä on edetty tarjouskilpailuvaiheeseen. Lainsäädännön keskenheräisyys, kilpailuttamiskäytännön epäselvyydet ja jätteenkäsittelyn energiahankkeista tehdyt valitukset ovat kuitenkin viivästyttäneet hankkeiden toteuttamista. Vantaan Energia Oy:n Martinlaakson voimalaitoksen yhteyteen suunnitellun kierrätyspoltoaineen kaasutus- ja kaasunpuhdistuslaitteiston investointipäätöstä on siirtänyt ympäristöluvasta tehty valitus.

Vapon ja Fortumin yhteinen hanke pyrolyysiöljyn valmistamiseksi päätettiin lopettaa tehtyjen kokeiden jälkeen. Koelaitos osoittautui teknisesti toimivaksi, mutta raaka-aineen saatavuus ja hintakehitys olivat epävarmoja eikä kannattavuudesta voitu siksi olla varmoja.

Yhdessä VTT:n kanssa käynnistettiin laaja hanke, jossa turvetuotantoon kehitetään uutta teknologiaa. Tavoitteena on mahdollisimman pölytön, meluton ja saasteeton tuotantotapa, jossa aurinkoenergia hyödynnetään mahdollisimman tarkkaan. Lisäksi meneillään oli useita pienempiä hankkeita. Muun muassa kompostoinnin teknologiaa kehitettiin

edelleen ja selvitettiin turpeen sisältämän puuaineksen määrää.

Labotatoriossa tehtyjen analyysien määrä kasvoi, mikä johtui ennen kaikkea biopolttoaineiden lisääntyneestä myynnistä. Myös Vapo Biotechin laitosten tarkkailunäytteiden sekä tuote- ja prosessikehitykseen liittyvien analyysien määrä lisääntyi.

Laboratorion laatujärjestelmä auditoitiin syksyllä ilman yhtään huomautusta. Laatujärjestelmä on nyt ISO 9001:2000 -standardin mukainen.

Vuoden 2004 näkymät

Vuonna 2004 liiketoiminnan kehittämisen painopiste siirtyy kuivajätteestä biopolttoaineiden suuntaan. Mitävin hanke on VTT:n kanssa aloitettu uuden teknologian kehittäminen turvetuotantoon.

Muita tärkeitä hankkeita ovat metsäteollisuuden märkien sivutuotteiden hyödyntäminen ja uuden konseptin kehittäminen metsähakkeen hankintaan ja käyttöön. Kuivajätteen hyödyntämisessä keskitytään kaupallistamiseen.

Ympäristöjohtaja Pirkko Selin

Jatkuvan parantamisen tiellä

Vuonna 2003 Vapo Oy:n hallitus käsitteli yhteiskuntavastuuta koskevat linjaukset ja ne kirjattiin osaksi konsernin toimintapolitiikkaa. Vapo-konsernin yhteiskuntavastuu on yrityksen aktiivista vastuullisuutta liiketoiminnan hoitamisessa: kestävän kehityksen mukaista hyvää yrityskansalaisuutta.

Ympäristöpolitiikka on tärkeä osa yhteiskuntavastuuta, sillä Vapon toiminta perustuu luonnonvarojen ja jäteraaka-aineen hallittuun ja turvalliseen jalostamiseen sekä paikallisen energian tuotantoon ja käyttöön. Vapo tiedostaa vastuunsa ja veloitteensa ja ympäristöpolitiikassaan konserni sitoutuu oman toiminnan jatkuvaan parantamiseen ja kestävään kehitykseen. Kehitystyölle on asetettu tavoitteet, joiden toteutumista seurataan hallintajärjestelmien avulla.

Vuoden 2003 aikana päivitettiin konsernin ympäristöpolitiikka, kehitettiin ympäristökustannusten laskentaperiaatteita ja tehtiin päätös EMAS-raportoinnin aloittamisesta Mustankorkea Oy:n osalta.

Päästökauppaan valmistautuminen oli keskeinen ympäristöasia

Vuonna 2003 tärkein asia olivat ilmastoasiat ja päästökauppaan varautuminen. Päästökaupan vaiku-

tuksia selvitettiin yhteistyössä Vapon sidosryhmien ja asiakkaiden kanssa. Suhtautumista päästökauppaan, turpeen kohtelua ja turpeen käytön tulevaisuuden näkymiä seurattiin myös muissa turvetta energiantuotannossa käyttävissä EU-maissa: Ruotsissa, Virossa ja Irlannissa.

Vesipuidedirektiivin heijastumista vesistökuormituksen seurantaan selvitettiin ja kuormituksen hallintakeinojen tehokkuutta arvioitiin. Suomen energihuollon toimivuuden kannalta tärkeitä kehitystyön alla olevia asioita olivat jätteenpolto ja maakuntakaavoitus.

Vapo-konsernin ympäristönsuojelutyöhön osallistui 47 henkilöä (41 henkilöä v. 2002) ja ympäristönsuojelukustannukset olivat 14,1 miljoonaa euroa (13,4 miljoonaa euroa v. 2002). Ympäristöinvestoinnit olivat 2,6 miljoonaa euroa (3,5 miljoonaa euroa v. 2002). Oman henkilöstön lisäksi Vapo käytti konsulttityövoimaa ympäristösektorin selvityksiin.

Ympäristölupia Vapo haki Suomessa yli sadalle kohteelle, mikä on puolet enemmän kuin vuonna 2002. Pääasiassa haetut luvat koskivat turvetuotantoalueita, mutta myös Vapo Voiman lämpölaitoksia,

Vuonna 2003 Vapo raportoi vuosikertomusta täydentäen ympäristöasioista konsernin www-sivuilla ilmestyneessä Vastuullisesti huomiseen -raportissa. Vastaava Jatkuvan parantamisen tiellä -raportti ilmestyy sähköisessä muodossa vuonna 2004.

Vapo Biotechin jätteenkäsittelyä ja Kekkilä Oyj:n turvehankkeita.

Turvetuotantoalueita poistui käytöstä yhteensä 15 000 hehtaaria (14 000 hehtaaria v. 2002). Yhä suurempi osa alueista hyödynnetään peltoenergian eli ruokohelpin tuotannossa. Sen viljelyalue laajeni 2 100 hehtaariin ja vaikutusten seuranta lisättiin. Ruokohelpiä käytettiin energiana 2,5 GWh (1,4 GWh v. 2002). Forssan Energia Oy nelinkertaisti peltoenergiaan kuuluvan viljan seulontajätteen energiakäytön.

Suomen turvevarojen maakunnallista jakautumista, käyttöä ja turveketjun työllisyysvaikutuksia selvitettiin. Metsien käyttöön liittyvää ympäristökeskustelua seurattiin tiiviisti, ja vanhojen toimipaikkojen kunnostus jatkui Rahkeella sahakiinteistön saneerauksella.

Vuoden alun kovat pakkaset osoittivat, että energihuollon varmuus on keskeisen tärkeä yhteiskuntavastuuasia ja että turpeen merkitys on siinä tärkeä ainakin miljoonalle suomalaiselle. Vapo antoi omalle organisaatiolle ohjeet energian käytön vähentämiseksi tarvittaessa, jotta asiakkaiden energian tarve voitiin turvata.

Aikaisempien vuosien tapaan Vapo järjesti useita asiakas- ja sidosryhmäinfoja, opiskelija- ja sidosryh-

mävierailuja sekä oman henkilökunnan koulutusta. Vapon ympäristöpalkinto myönnettiin yrittäjänä tehdystä jätemuovin hyötykäyttökettujen kehitystyöstä. Lisäksi myönnettiin koululaisstipendejä ja kehitettiin ympäristöpolkuja.

Vuoden 2004 painopistealueet

Vuonna 2004 Vapo jatkaa päästökauppaan valmistautumista. Keskeistä on omien päästöjen hallinta ja monitoroinnin saattaminen vaatimuksia vastaavaksi. Oman henkilöstön koulutus ja päästökaupan vaikutusten selvittäminen yhdessä asiakkaiden ja sidosryhmien kanssa jatkuu.

Toinen keskeinen asia ovat jätehuollon kehityshankkeet ja erityisesti jätteen polton kehittyminen. Tiukkeneva lainsäädäntö edellyttää omien jätteenkäsittelylaitosten toiminnan arviointia.

Vuoden aikana Vapolle valmistellaan koko konsernia koskeva konkreettinen etenemisehdotus yhteiskuntavastuuasioissa. Laajempaan yhteiskuntaraportointiin valmistaudutaan tietojen hankinnan osalta.

Henkilöstöasioista raportoidaan vuosikertomusta täydentäen Jatkuvan parantamisen tiellä -raportissa, joka ilmestyy sähköisessä muodossa ja sisältää mm. tunnusluvut.

Henkilöstöpäällikkö Riitta Moilanen

Tavoitteena uusiutumiskykyinen, aikaansaava ja hyvä työyhteisö

Vapon henkilöstöasioiden hoidon pohjana ovat Vapon arvot ja henkilöstöpolitiikka. Arvoissa sitoudutaan tulokselliseen, asiakaslähtöiseen ja ihmistä arvostavaan toimintaan, vastuullisuuteen sekä jatkuvaan haluun kehittää ja kehittyä.

Vapo Oy:n hallituksen vuoden 2003 lopulla käsittelemissä henkilöstöpolitiikan linjauksissa tärkeinä asioina nostetaan esiin tiedonkulku, tavoitteet selkeyttävä ja osallistava johtaminen, osaamisen ja henkilöstön kehittäminen, palautteen antaminen ja palkitseminen, työsuhde- ja yhteistoiminta-asioiden hoito sekä työpaikkaterveydenhuolto ja työsuojelu. Tavoitteena on uusiutumiskykyinen, aikaansaava ja hyvä työyhteisö.

Henkilöstön kannustaminen

Henkilöstöä kannustettiin normaalisuoritusta paremmasta tuloksesta maksettavalla peruspalkan lisäksi tulevalla palkkiolla, joka oli yhteensä noin 2,2 milj. euroa. Palkkiojärjestelmän mukaisen palkkion pääosan osalta toimialakohtaiset yleiset liikevoittosidonnaiset palkkioperusteet hyväksyttiin vuoden 2003 vuosisuunnitelman tekemisen yhteydessä yhtiön hallituksessa ja toimialahallinnot ja esimiehet määrittivät tulosyksikkö-, ryhmä- ja henkilökohtaiset palkkiokriteerit tämän jälkeen. Palkkioperusteet selvitettiin vuoden alussa kehityskeskusteluissa kullekin henkilölle. Ulkomaan yksiköissä ja joillekin myynnistä vastaaville erityisryhmille oli omat erilliset palkkiojärjestelmänsä.

Strategia jalkautettiin Meidän tie -tilaisuuksissa

Vuonna 2003 jatkettiin Vapon strategian ja johtamisjärjestelmän tekemistä tutuksi Suomessa toimivalle henkilöstölle. Tätä koskeva Meidän tie -valmennus käynnistyi vuoden 2002 puolella toimitusjohtajatapaamisilla, joissa Vapon toimitusjohtaja ja kunkin alan toimialajohtajat esittelivät uuden stra-

tegian ja toimintatavan sekä vastasivat henkilöstön kysymyksiin.

Meidän tiehen liittävää koulutusta annettiin myös osalle turpeen tuotannosta vastaavista urakoitsijoista. Muuten kouluttamisyhteistyö urakoitsijoiden ja heidän työntekijöidensä kanssa jatkui aikaisempien vuosien tapaan.

Vuoden lopulla käynnistettiin esimiesvalmennus, johon osallistuu 280 esimiestä ja asiantuntijaa Suomessa. Valmennus kattaa neljänneksen Vapon Suomen henkilöstöstä.

Kehityskeskustelut on nostettu yhdeksi johtamisen työkaluksi henkilöstöpolitiikan mukaisessa tavoitteet selkeyttävässä ja osallistavassa johtamistavassa. Esimiesvalmennuksessa kehityskeskustelujen läpiviemiseksi on määritelty yhtenäinen rakenne.

Vuonna 2003 toteutettiin laaja henkilöstötutkimus, joka koski koko Vapo-konsernin henkilöstöä Suomessa. Se osoitti henkilöstön työtyytyväisyyden lisääntyneen verrattuna vuonna 2002 tehtyyn edelliseen tutkimukseen.

Tulevaisuuden haasteita

Vuonna 2004 jatketaan esimiesvalmennuksen ja esimiestoiminnan kehittämistä henkilöstöpolitiikan linjausten ja konsernissa määritellyn johtamisjärjestelmän mukaiseksi. Vuoden kuluessa tehdään koko konsernissa myös tukitoimintojen prosessikartoitus, jossa tukitoiminnot määritetään liiketoimintojen tarpeita palveleviksi. Entistä enemmän huomiota kiinnitetään urakoitsijoiden kouluttamiseen ja heidän sitouttamiseensa Vapon strategiaan.

Tulevaisuuden haasteita ovat osaamisen kehittäminen, ns. hiljaisen tiedon siirtämisen varmistaminen ja työvoiman saatavuudesta huolehtiminen myös tulevaisuudessa. Vapo-konsernin toiminnan laajeneminen Ruotsiin ja Baltiaan on nostanut esiin aivan uuden haasteen siitä, miten konsernin arvot ja johtamiskulttuuri kussakin maassa toimivat.

Tilinpäätös

Hallituksen toimintakertomus.....	27
Hallinto	30
Tuloslaskelma.....	31
Tase	32
Rahoituslaskelma.....	33
Tilinpäätöksen laadintaperiaatteet	34
Liitetiedot	35
Tunnuslukujen laskentaperiaatteet	46
Hallituksen esitys voittovarojen käytöstä	47
Hallintoneuvoston lausunto	47
Tilintarkastuskertomus	47
Vapon johtamisen periaatteet	48

Hallituksen toimintakertomus

Yleiskatsaus

Yleinen taloudellinen epävarmuus jatkui kertomusvuoden aikana huolimatta Yhdysvaltojen talouden kääntymisestä selvään kasvuun. Dollarin heikkeminen suhteessa euroon ja useiden maiden julkisen talouden alijäämät loivat uusia epävarmuustekijöitä etenkin Euroopan talouden kehitysnäkyville. Kokonaisuuutena hyvällä tasolla säilynyt kulutuskysyntä piti kuitenkin yllä kasvua ja ennakoiti kasvun myös edelleen jatkuvan.

Konsernin liiketoiminnoista energiatoimialan polttoaineet ovat pääosin teollisuuden käyttöasteesta ja sähkön markkinahinnoista riippuvia. Sahateollisuustuotteet ja kasvualustat ovat loppukuluttajaisidonnaisina suhdannetilanteiden mukaan vaihtelevia. Oma energiantuotanto pääosin, samoin kuin ympäristöala, ovat luonteeltaan peruspalveluja, joiden kysyntä ei ole vastaavassa määrin herkkä markkinoiden muutoksille.

Liikevaihto ja sen jakauma toimialoittain

Vapo-konserni saavutti kertomusvuonna 8,7 %:n kasvun ja liikevaihto oli 472,2 miljoonaa euroa (434,4 milj. euroa 2002). Kotimaan osuus liikevaihdosta oli 310,8 milj. euroa (276 milj. euroa) eli 65,8 % (64 %). Viennistä ja ulkomaisista tytäryhtiöistä liikevaihtoa keräsi 161,4 milj. euroa (158 milj. euroa).

Emoyhtiö Vapo Oy:n liikevaihto oli 190,2 milj. euroa (165,9 milj. euroa).

Liikevaihto toimialoittain

milj. euroa	2003	2002	muutos	%
Energiatoimiala*				
/Vapo Energia	215	187	28	15,0
Energian tuotanto*				
/Vapo Voima	45	42	3	7,1
Ympäristötoimiala				
/Vapo Biotech	12	10	2	20,0
Puutoimiala				
/Vapo Timber Oy	159	154	5	3,2
Kasvualustatoimiala				
/Kekkilä Oyj	55	52	3	5,8
Muut toiminnot		1	-1	-
Konsernierät	-14	-12	-2	-
Yhteensä	472	434	38	8,7

*Syyskuun alusta energiantuotanto erotettiin omaksi toimialakseen, Vapo Voima, jonka liikevaihto on annettu koko vuodelta laskettuna.

Liikevoitto ja kannattavuus

Konsernin liikevoitto oli 38,4 milj. euroa eli 8,1 % liikevaihdosta (38,1 milj. euroa ja 8,8 %). Energiatuotteiden kaupan ja tuotantoon liittyvien toimintojen yhteinen liikevoitto oli 42,6 milj. euroa. Tulokseen vaikutti suotuisa markkinatilanne.

Vapo Biotechin liikevoitto oli -0,9 milj. euroa, vuodelle ei ajoittunut laitoitoimituksia. Vapo Timber Oy:n liikevoitto oli 5,3 milj. euroa vuoden lopulla merkittävästi heikentyneessä suhdannetilanteessa. Kekkilä Oyj:n liikevoitto oli 1,7 milj. euroa. Kannattavuudessa näkyivät Ruotsin toimintojen vaikeudet. Emoyhtiö Vapo Oy:n liikevoitto oli 24,7 milj. euroa (25,7 milj. euroa).

Konsernin voitto ennen veroja ja vähemmistöosuutta oli 34,4 milj. euroa (34,1 milj. euroa). Kirjatut verot olivat 11,5 milj. euroa (10,4 milj. euroa) ja vähemmistöosuus 0,5 milj. euroa (0,9 milj. euroa). Tilikauden voitoksi muodostui 22,5 milj. euroa (23,1 milj. euroa). Sijoitetun pääoman tuotto oli 8,8 % (9,5 %) ja oman pääoman tuotto 8,2 % (8,8 %).

Rahoitus

Konsernin rahoitustilanne oli vakaa vuoden aikana. Liiketoimintojen laajenemisen seurauksena tase kasvoi pysyvien vastaavien osalta 24,6 milj. euroa. Konsernin omavaraisuusaste oli vuoden lopussa 52,6 % (53 %) ja nettovelkaantumisaste 52 % (50,7 %). Korolliset nettovelat olivat tilikauden päättyessä 155,6 milj. euroa (163,8 milj. euroa). Konsernin nettorahoituskulut olivat 4,0 milj. euroa (3,9) eli 0,8 % liikevaihdosta (0,9 %). Liiketoiminnan rahavirtavirta oli 58,0 milj. euroa (29,8 milj. euroa) ja rahavirta ennen rahoituseriä 6,3 milj. euroa (-26,9 milj. euroa).

Emoyhtiö Vapo Oy toimii konsernissa tytäryhtiöiden sisäisenä rahoitusyhtiönä.

Investoinnit

Vapo-konsernin bruttoinvestoinnit olivat yhteensä 54,4 milj. euroa (61,8 milj. euroa). Investoinneista Vapo Energian osuus oli 31,9 milj. euroa (59 %), Vapo Voiman 6,5 milj. euroa (12 %), Vapo Biotechin 3,6 milj. euroa (7 %), Vapo Timber Oy:n 6,0

milj. euroa (11 %) ja Kekkilä Oyj:n 5,8 milj. euroa (10 %). Konsernin muut investoinnit olivat 0,6 milj. euroa (1 %). Konsernin kokonaispoistot olivat 32,1 milj. euroa.

Euromääräisesti merkittävin investointi oli Vapo Energian laajentuminen Ruotsissa yritysostolla. Puutoimialan merkittävin investointi oli Nurmeksen sahan tukkien lajittelulinjan uusiminen.

Konsernirakenteen muutokset

Merkittävin tilikaudelle ajoittuva yritysosto oli puupolttoaine-yhtiö SÅBI AB:n koko osakekannan hankinta 31.12.2003 Ruotsissa. SÅBI AB ja sen tytäryhtiö SÅBI Pellets AB (100 %) tulivat osaksi Ruotsissa jo ennestään toimivaa tytärkonserniyhtiö Råsjö Torv AB:tä. Virossa laajennuttiin hankkimalla Biomix AS:n koko osakekanta. Biomix-konserniin kuuluu lisäksi neljä muuta pienempää turvevarantoja omistavaa yhtiötä. Biomix tulee osaksi Viron tytäryhtiö AS Tootsi Turvas AS:n toimintoja. Virossa perustettiin lisäksi yhteisyritys AS Tootsi Graanul (50 %) pellettituotantoon. Osakkuusyhtiö AS Puhatu Turvas muuttui kokonaan omistetuksi Tootsi Turvas AS:n tytäryhtiöksi.

Kotimaassa energiantuotantoyhtiöt Jokioisten Aluelämpö Oy, Lieksan Lämpö Oy ja Tohman Lämpö Oy purettiin ja yhdistettiin emoyhtiö Vapo Oy:öön. Kekkilä Oyj:öön fuusioitiin Gardenpeat Oy ja Punkapeat Oy. Ruotsissa fuusioitiin Vapo Energi Ab Råsjö Torv Ab:hen ja Mebio Torvprodukter Ab Hasselfors Garden Ab-yhtiöön.

Toimialajakoa muutettiin erottamalla energian tuotanto syyskuun alusta alkaen omaksi toimialakseen emoyhtiö Vapo Oy:ssä. Uuden toimialan nimi on Vapo Oy Voima.

Liiketoiminnot

Vapo Energia ja Vapo Voima

Energiatoiminnoissa vuosi oli jatkoa edellisen vuoden puolella alkaneelle hyvälle kehitykselle. Pohjoismaisten vesivarantojen vähyys ja siitä johtuva korkea sähkön hinta yhdessä tasaisena pysyneen energiankysynnän kanssa varmisti biopolttoaineiden hyvän kysynnän ja turvetta ja puupolttoainetta toimitettiin vuonna 2003 yhteensä 25 TWh, joka on 15 % enemmän kuin edellisellä vuonna. Vapon toimittamien polttoaineiden markkinaosuus kotimaisista biopolttoaineista oli yhteensä noin 43 %. Toisella

päämarkkina-alueellamme Ruotsissa osuutemme biopolttoaineista oli 4 %.

Oma energiantuotanto kasvoi kysynnän ja rakenteellisen laajentumisen kautta. Lämmön ja sähkön toimitukset olivat yhteensä 1,3 TWh. Vapo Voima vastaa yksin tai yhteistyökumppanin kanssa 30 voima- ja lämpölaitoksen toiminnasta.

Vapo Biotech

Markkinoiden yleispiirteenä oli rakennushankepäästösten edelleen viipyminen ja siirtyminen, jossa taustalla on jätelainsäädännön ja sen soveltamisen täsmenlytymättömyys etenkin säännösten sisältämiä aikarajoja. Toisaalta tilaajilla on taloudellinen halu siirtää hanketoteutuksia mahdollisimman pitkälle annetuissa aikarajoissa.

Vapo Biotechin toiminnassa keskityttiin tuotteiden ja palvelujen parantamiseen ja erityisesti kuivajätteen käsittely- ja kaasutustekniikan tuotteistamiseen ja alueellisen jätteenkäsittelymallin kehittämiseen. Kertomuskauden aikana ei toteutunut laitoitoimituksia. Ruotsiin perustettiin myyntiyksikkö.

Vapo Timber Oy

Vapo-konsernin sahateollisuudelle vuosi 2003 oli kokonaisuutena jonkin verran edellisvuotta parempi liikevaihdoltaan ja tuloksellisesti, joskin volyyimikehityksessä ei saavutettu kasvua edelliseen vuoteen. Heikko taloudellinen aktiviteetti näkyi suoraan alan kehityksessä. Kuvaavaa vientikysynnälle on ollut tilauskannan ajallinen lyhyys ja sahatavaran markkinat ovat uudelleen heikentyneet loppuvuodesta.

Kekkilä Oyj

Kasvualueissa saavutettiin markkinoiden noin 2 %:n yleistä kehitystä nopeampi 4,5 %:n kasvu hyödyntämällä Kekkilä-tuotemerkkiä ja tehostamalla myyntitoimintoja. Maakohtaiset kehityserot olivat merkittäviä ja etenkin Ruotsissa toiminnan kannattavuus oli heikko tilikaudella. Kokonaisuutena alan kehitys reagoi yleisiin suhdannemuutoksiin.

Liiketoiminnan kehitys

Vapon kehitys- ja tutkimustoiminta organisoitiin uudelleen vuoden 2003 alusta lähtien perustamalla liiketoiminnan kehitysosasto. Osaston tehtävänä on etsiä uusia liiketoiminta-alueita, tutkia niiden sopi-

vuus Vapolle sekä myönteisessä tapauksessa kehittää asia operatiiviseksi liiketoiminnaksi. Tunnusomaista toiminnalle on tavallista enemmän riskejä sisältävät hankkeet sekä toimiminen tiedon etsijöinä ja analysoijina.

Vuonna 2003 toiminnan painopiste oli kiviaineksen käsittelyn kaupallistamiseen tähtäävissä hankkeissa. Kiristyvien ympäristövaatimusten myötä sekä tuotantotehokkuuden nostamiseksi käynnistettiin myös laaja turvetuotantomenetelmien kehityshanke, jossa tavoitteena on luoda tuotantotapa, joka entistä paremmin käyttää hyväkseen auringon säteilyenergiaa. Hanketta tehdään yhteistyössä VTT:n kanssa. Osaston kaikista hankkeista 49 % oli bioenergiaa selvittäviä, 41 % jätteiden kaupallistamiseen tähtääviä ja 9 % muita pienempiä selvityksiä ja testauksia. Osaston vahvuus on yhteensä 24 henkilöä. Laboratoriossa suoritettiin ulkoinen sertifiointi ja laboratoriolle myönnettiin sertifikaatti SFS-EN ISO 9001:2000. Kehitystoiminnan kokonaiskustannukset olivat 4,3 miljoonaa euroa, eli noin 0,9 % liikevaihdosta.

Vuoden 2004 painopiste tulee olemaan erilaisten biopolttoaineiden määrien selvitys sekä tuotannon ja logistiikan kehittäminen.

Ympäristöasiat

Vuoden 2003 ympäristöasiat keskittyivät ilmasto- ja päästökauppa-asioiden hallintaan ja ennakoitiin sekä oman toiminnan lupahankkeisiin ja vaikutusten minimoimiseen. Myös toiminnan maantieteellinen laajeneminen sekä liiketoiminnan kehitystyö toivat selvitystarpeita. Vapo-konsernin ympäristöpolitiikka uudistettiin ja ympäristökustannuslaskennan perusteita koko konsernin alueella selvitettiin. Tavoitteena on edelleen olla ympäristöasioissa edelläkävijä omalla toimialallamme.

Ympäristökustannuksia aiheutui yhteensä 14,1 miljoonaa euroa, josta pääosa eli 10,5 miljoonaa euroa syntyi Vapo Energialla. Ympäristöinvestoinnit olivat koko konsernissa 2,6 miljoonaa euroa ja siitä Suomessa 2,4 miljoonaa euroa.

Henkilöstö

Vapo-konsernin palveluksessa oli vuonna 2003 keskimäärin 1744 henkilöä (1311 v. 2002). Suomessa henkilöstöstä työskenteli 1103 (1062) ja ulkomailla 641 (249). Tilikauden päättyessä henkilöstön määrä oli

1859, joista ulkomailla 751. Emoyrityksen Vapo Oy:n henkilöstömäärä oli keskimäärin 474 (435).

Vapo-konsernissa henkilöstölle maksettiin tilikauden toiminnan perusteella erilaisia kannustepalkkioita yhteensä noin 2,2 miljoonaa euroa, joka on 4,9 % kokonaispalkkasummasta.

Lähiajan näkymät

Alkaneen vuoden teollisuuden kapasiteetin käyttöaste on arvioitu säilyvän loppuvuoden 2003 tasolla. Lämmön myynnin on ennakoitu kehittyvän ns. pitkän aikavälin normaalin lämpötilajakauman mukaisesti. Sähkön markkinahintojen odotetaan vakiintuvan vuoden 2003 keskimääräisille tasoille. Kokonaisuutena tämä merkitsee energiasektorilla suotuisan kysyntätilanteen jatkumista ainakin kevätkauden yli. Merkittäviä ja yllättäviäkin muutoksia energiamarkkinoiden käyttäytymiseen voi aiheuttaa valmisteilla oleva päästökauppajärjestelmä, vaikutukset ajoittuvat kuitenkin pääosin seuraaville vuosille.

Ympäristötoimialalla alkanut vuosi on edelleen laitoimitusten määrillä mitattuna kokonaispotentiaaliin nähden maltillinen, joskin tarjoustoiminta kasvaa merkittävästi.

Sahatavara-alalla ei odoteta merkittäviä muutoksia. Markkinahintojen arvioidaan säilyvän lähes nykyisillä tasoilla ja merkittävää kysynnän kasvua ei odoteta. Vapon sahojen tuotanto on mitoitettu optimaalisen tuloksen antavalle kapasiteetin käytölle.

Kasvualustojen markkinatilanteessa ei ennakoida muutoksia, kokonaisuutena alan kasvu on vähäistä, mutta tuote- ja tuotemerkkikehityksellä ennakoidaan päästävän alan keskimääräisen tason ylittävään kasvuun.

Kokonaisuutena Vapo-konsernin eri liiketoimintojen näkymät merkitsevät liikevaihdon kasvua vuodesta 2003 ja suhteellisen kannattavuuden arvioidaan säilyvän edellisvuoden tasolla.

Vapo oy:n hallitus
vasemmalta: **Leif Ekström, Ritva Hainari, Matti Väistö, Aarno Heinonen, Mauri Jaakonaho, Eeva Hellström, Kari Poikolainen (hallituksen sihteeri)** ja **Matti Packalén.**

Hallintoneuvosto

Puheenjohtaja

kansanedustaja *Matti Väistö*

Varapuheenjohtaja

toiminnanjohtaja *Aarne Heikkilä*

Jäsenet

kansanedustaja *Pertti Hemmilä* 13.3.2003 alkaen

pitäjänneuvos *Tapani Kantola*

kansanedustaja *Juha Karpio* 13.3.2003 saakka

kansanedustaja *Katri Komi*

kansanedustaja *Reijo Laitinen*

maanviljelijä *Christel Liljeström*

vuorineuvos *Antti Oksanen*

kansanedustaja *Petri Salo*

maanviljelysneuvos *Arimo Uusitalo*

Henkilöstön edustajat ja varaedustajat hallintoneuvostossa:

laadun ohjaaja *Juha Castren*, sahatoimihenkilöt, (tuotannosuunnittelija *Markku Torvinen*, sahatoimihenkilöt)

varastomies *Juhani Nevalainen*,

metsä- ja sahatyöntekijät (sähköasentaja

Markku Salonen, metsä ja sahatyöntekijät)

prosessityöntekijä *Ilpo Viinämäki*,

turveteollisuustyöntekijät (lannoitevalmistaja

Petri Paavilainen, turveteollisuustyöntekijät)

Hallintoneuvosto kokoontui tilikauden aikana 5 kertaa.

Hallitus

Puheenjohtaja

ylivohtaja *Taisto Turunen* 13.3.2003 saakka

johtaja *Aarno Heinonen* puheenjohtaja 13.3.2003 alkaen

Varapuheenjohtaja

toimitusjohtaja *Leif Ekström*

Jäsenet

teollisuusneuvos *Ritva Hainari* 13.3.2003 alkaen

johtaja *Eeva Hellström*

johtaja *Mauri Jaakonaho*

DI, ekonomi *Matti Packalén*

Hallitus kokoontui tilikauden aikana 11 kertaa.

Erillisiä hallituksen valiokuntia ei ole asetettu.

Vapo Oy:n tilintarkastaja:

KHT-yhteisö *Deloitte & Touche Oy*, päävastuullisena tilintarkastajana *Aarne Koivikko*, KHT

Nimitykset liiketoiminnoissa

Energian tuotantoliiketoiminnan, Vapo Voiman, toimialajohtajana aloitti 1.9.2003 DI *Petri Heinonen*. Perustetun liiketoiminnan kehitysyksikön vetäjäksi nimettiin kehitysjohtaja MML *Kari Mutka* 1.1.2003 alkaen, Vapo Biotechin johtajaksi DI *Matti Puuronen* 1.1.2003 alkaen, Kekkilä Oyj:n toimitusjohtajaksi DI *Jaana Laukkarinen* 8.2.2003 alkaen ja Vapo Timber Oy:n toimitusjohtajaksi DI *Juhani Ylä-Sahra* 1.12.2003 alkaen.

Tuloslaskelma

1000 eur	Liitetietonumero	Konserni		Emoyhtiö	
		1.1.-31.12.2003	1.1.-31.12.2002	1.1.-31.12.2003	1.1.-31.12.2002
LIKEVAIHTO	1	472,205	434,385	190,209	165,918
Valmiiden ja keskeneräisten tuotteiden varastojen muutos		+10,288	+7,906	-2,649	+7,844
Valmistus omaan käyttöön		6,172	9,965	8,037	9,191
Liiketoiminnan muut tuotot	2	3,851	2,304	1,336	1,564
Materiaalit ja palvelut	3	233,735	223,907	71,077	71,075
Henkilöstökulut	4	61,026	52,160	21,292	18,317
Poistot ja arvonalentumiset	5	32,102	28,481	13,417	11,981
Liiketoiminnan muut kulut	6	127,169	112,276	66,489	57,419
Osuus osakkuusyritysten tuloksesta		-84	+352		
LIKEVOITTO		38,400	38,088	24,658	25,725
Rahoitustuotot ja -kulut	7	-3,963	-3,940	4,602	3,693
VOITTO ENNEN SATUNNAISIA ERIÄ		34,437	34,148	29,260	29,418
Satunnaiset erät	8		205		
VOITTO ENNEN TILINPÄÄTÖSSIIRTOJA JA VEROJA		34,437	34,353	29,260	29,418
Tilinpäätössiirrot	9			+2,029	+3,560
Välittömät verot	10	-11,456	-10,417	-8,625	-9,116
TILIKAUDEN VOITTO ENNEN VÄHEMMISTÖOSUUTTA		22,981	23,936	22,664	23,862
Vähemmistöosuudet		-521	-853		
TILIKAUDEN VOITTO		22,460	23,083	22,664	23,862

VASTAAVA		Konserni		Emoyhtiö	
1000 eur	Liitetietonumero	2003	2002	2003	2002
PYSYVÄT VASTAAVAT					
Aineettomat hyödykkeet	11	5,009	4,691	4,543	3,169
Konserniliikearvo	11	15,077	13,595		
Aineelliset hyödykkeet	12	317,420	294,531	156,189	142,555
Osuudet saman konsernin yrityksissä	13			82,449	85,513
Osuudet osakkuusyrityksissä	14	1,917	2,195	810	810
Muut osakkeet ja osuudet	15	3,765	3,556	3,212	3,026
Omat osakkeet	16	25	5		
		<u>343,213</u>	<u>318,573</u>	<u>247,203</u>	<u>235,073</u>
VAIHTUVAT VASTAAVAT					
Vaihto-omaisuus	17	125,201	106,775	59,857	60,892
Pitkäaikaiset saamiset	18	880	518	14,880	15,613
Lyhytaikaiset saamiset	19	74,444	75,561	71,831	65,082
Rahoitusarvopaperit	20	998	18,429	998	18,428
Rahat ja pankkisaamiset		4,966	4,904	704	967
		<u>206,489</u>	<u>206,187</u>	<u>148,270</u>	<u>160,982</u>
VASTAAVAA YHTEENSÄ		<u><u>549,702</u></u>	<u><u>524,760</u></u>	<u><u>395,473</u></u>	<u><u>396,055</u></u>

VASTATTAVAA		Konserni		Emoyhtiö	
1000 eur	Liitetietonumero	2003	2002	2003	2002
OMA PÄÄOMA					
	21				
Osakepääoma		50,456	50,456	50,456	50,456
Käyttörahassto		30,096	30,096	30,096	30,096
Omien osakkeiden rahasto		21	3		
Edellisten tilikausien voitto		176,434	164,754	104,141	91,739
Tilikauden voitto		22,460	23,083	22,664	23,862
OMA PÄÄOMA YHTEENSÄ		<u>279,467</u>	<u>268,392</u>	<u>207,357</u>	<u>196,153</u>
VÄHEMMISTÖOSUUDET					
TILINPÄÄTÖSSIIRTOJEN KERTYMÄ	22			40,368	42,397
PAKOLLISET VARAUKSET	23	9,308	8,002	4,018	3,810
VIERAS PÄÄOMA					
Laskennallinen verovelka	24	22,061	21,349		
Pitkäaikainen vieras pääoma	25	125,397	111,847	88,563	75,408
Lyhytaikainen vieras pääoma	26	104,974	106,587	55,167	78,287
		<u>252,432</u>	<u>239,783</u>	<u>143,730</u>	<u>153,695</u>
VASTATTAVAA YHTEENSÄ		<u><u>549,702</u></u>	<u><u>524,760</u></u>	<u><u>395,473</u></u>	<u><u>396,055</u></u>

Rahoituslaskelma

1000 eur	Konserni		Emoyhtiö	
	2003	2002	2003	2002
LIIKETOIMINNAN RAHAVIRTA				
Voitto ennen satunnaisia eriä	34,437	34,148	29,260	29,418
Oikaisut:				
Suunnitelman mukaiset poistot	32,102	28,480	13,417	11,981
Muut tuotot ja kulut, joihin ei liity maksua	1,368	-273	59	-23
Rahoitustuotot ja -kulut	3,963	3,940	-4,602	-3,692
Muut oikaisut	-77	-838		-803
Rahavirta ennen käyttöpääoman muutosta	71,793	65,457	38,134	36,881
Käyttöpääoman muutos:				
Lyhytaikaisten korollisten liikesaamisten lisäys(-)/vähennys(+)	-596	405	-7,977	-14,914
Lyhytaikaisten korottomien liikesaamisten lisäys(-)/vähennys(+)	4,008	-4,534	917	-6,427
Vaihto-omaisuuden lisäys(-)/vähennys(+)	-9,847	-13,518	1,048	-7,852
Lyhytaikaisten korottomien velkojen lisäys(+)/vähennys(-)	8,360	-2,533	-727	-1,073
Liiketoiminnan rahavirta ennen rahoituseriä ja veroja	73,718	45,277	31,395	6,615
Maksetut korot ja maksut muista liiketoiminnan rahoituskuluista	-5,068	-5,600	-3,933	-4,173
Saadut korot liiketoiminnasta	905	1,484	2,099	2,533
Maksetut välittömät verot	-11,529	-11,380	-9,439	-9,030
Liiketoiminnan rahavirta (A)	58,026	29,781	20,122	-4,055
INVESTOINTIEN RAHAVIRTA				
Investoinnit aineellisiin ja aineettomiin hyödykkeisiin	-46,223	-49,100	-24,124	-25,741
Aineellisten ja aineettomien hyödykkeiden luovutustulot	2,239	5,728	990	5,219
Investoinnit muihin sijoituksiin	-225	-10	-225	-10,310
Luovutustulot muista sijoituksista	123	284	122	
Ostetut osakkuusyhtiöosakkeet		-139		313
Myydyt osakkuusyhtiöosakkeet		34		
Ostetut tytäryhtiöosakkeet	-7,943	-14,107		
Saadut osingot investoinneista	330	628	6,382	5,426
Investointien rahavirta (B)	-51,699	-56,682	-16,855	-25,093
RAHOITUKSEN RAHAVIRTA				
Omien osakkeiden hankkiminen	-20	-76		
Omien osakkeiden myynti		72		
Lyhytaikaisten lainojen nostot		37,753		35,726
Lyhytaikaisten lainojen takaisinmaksut	-20,473		-19,605	
Pitkäaikaisten lainojen nostot	28,500	20,085	28,500	20,085
Pitkäaikaisten lainojen takaisinmaksut	-19,940	-19,781	-18,395	-15,870
Maksetut osingot ja muu voitonjako	-11,763	-10,239	-11,460	-10,091
Rahoituksen rahavirta (C)	-23,696	27,814	-20,960	29,850
RAHAVAROJEN LISÄYS/VÄHENNYS (A+B+C)	-17,369	913	-17,693	702
RAHAVARAT TILIKAUDEN ALUSSA	23,333	22,420	19,395	18,693
RAHAVARAT TILIKAUDEN LOPUSSA	5,964	23,333	1,702	19,395

Konsernitilinpäätöksen laajuus

Konsernitilinpäätökseen sisältyvät emoyhtiö Vapo Oy ja kaikki ne liiketoimintaa harjoittavat yhtiöt, joissa omistus on yli 50 prosenttia osakkeiden tuottamasta äänimäärästä tai joissa on muutoin määräysvalta. Osakkuusyhtiöinä tilinpäätökseen on otettu yhtiöt, joissa omistus on 20-50 %.

Konsernitilinpäätöksen laadintaperiaatteet

Konsernin sisäinen osakeomistus on eliminoitu hankintamenomenetelmällä. Konserniyhtiöiden sisäiset liiketapahtumat, keskinäiset saamiset ja velat sekä sisäiset katteet ja sisäinen voitonjako on eliminoitu.

Vähemmistöosuudet on erotettu tuloksista ja omista pääomista sekä esitetty omina erinään. Muihin rahoitustuottoihin kirjattujen tytäryhtiöiden yhtiöveron hyvitykset on konsernitilinpäätöksessä siirretty pienentämään tilikauden veroja.

Osakkuusyritykset on yhdistetty konsernitilinpäätökseen pääomaosuusmenetelmää käyttäen.

Ulkomaanrahan määräiset erät ja johdannaispöytäkirjat

Ulkomaisten tytäryhtiöiden tuloslaskelmat on muunnettu euroiksi vuoden keskipäivien ja taseet tilinpäätöspäivän Suomen Pankin keskipäivien keskipäivän Suomen Pankin keskipäiväsiin. Tytäryhtiöiden omien pääomien eliminoinnissa syntyneet muun-erot on kohdistettu omaan pääomaan.

Valuuttamääräiset saamiset ja velat on muunnettu euroiksi tilinpäätöspäivän Suomen Pankin keskipäiväsiin. Syntyneet kurssierot on kirjattu tulosvaikutteisesti. Poikkeuksena on Vapo Energi AB:lle ja Råsjö Torv AB:lle annetut lainat, joiden realisoitumattomat kurssierot on esitetty taseessa

Valuuttariskien kattamiseksi tehdyt johdannaispöytäkirjat on arvostettu tilinpäätöspäivän kurssiin. Johdannaisiin sisältyvä korkotekijä on jaksotettu sopimusajalle, ja taseen velkoja tai saamia suojaavien

sopimusten kurssierot on kirjattu rahoitustuottojen ja -kuluja ryhmään kurssieroiksi.

Vaihto-omaisuus

Vaihto-omaisuuden hankintameno sisällytetään myös siihen kohdistuva osuus hankinnan ja valmistuksen muuttuvista välillisistä menoista, jotka kohdistetaan tuotteille standardilaskentaa käyttäen. Turvetuotannon vaihto-omaisuus sisältää myyntivalmiiksi muokatut turvevarat eli turpeen myyntivaraston. Myyntikuntoon muokkaamattomat turvevarat käsitellään käyttöomaisuudessa turvesubstanssina, joka poistetaan käytön mukaan.

Käyttöomaisuus ja poistot

Käyttöomaisuus on merkitty taseeseen alkuperäiseen hankintameno vuosittain tehdyillä poistoilla vähennettynä. Käyttöomaisuus poistetaan hyödykkeen taloudelliseen käyttöaikaan perustuvien suunnitelmien mukaisiin tasapoistoin.

- aineettomat oikeudet 5 - 10 vuotta
- rakennukset ja rakennelmat 15 - 40 vuotta
- koneet ja kalusto 3 - 15 vuotta
- turvevarat käytön mukaan
- muut aineelliset hyödykkeet 10 - 40 vuotta
- muut pitkävaikutteiset menot 4 - 10 vuotta
- konserniliikearvo 3 - 12 vuotta

Ympäristöasiat

Koneisiin ja kalustoon on aktivoitu turvetuotannon ympäristönsuojelun laitteet, joilla on neljän vuoden poisto-aika. Muihin aineellisiin hyödykkeisiin on aktivoitu pitkävaikutteisena menona turvetuotannon vesistönsuojelutyöt, joiden poisto-aika on viisi vuotta. Turvetuotannosta poistuvien alueiden ympäristöhoidomenoihin, sahojen maaperän puhdistamisesta sekä kaatopaikkojen sulkemisesta aiheutuviin menoihin on varauduttu pakollisella varauksella, jota puretaan toteutuneiden kustannusten tahdissa.

1000 eur	Konserni		Emoyhtiö	
Liite	2003	2002	2003	2002

TULOSLASKELMAA KOSKEVAT LIITETIEDOT

1 LIIKEVAIHTO

Toimialoittainen jakauma

- Energia	214,524	187,128	172,258	152,126
- Voima	45,379	41,534	12,591	8,741
- Biotech	12,425	10,218	5,325	4,351
- Timber	159,100	154,359		
- Kekkilä	54,593	52,331		
- Muut toiminnot	35	700	35	700
- Eliminoinnit	-13,851	-11,885		
Yhteensä	472,205	434,385	190,209	165,918

Markkina-alueittainen jakauma

- Suomi	310,764	275,659	184,923	158,163
- Muut pohjoismaat	71,839	67,435	4,081	4,967
- Muu Eurooppa	69,854	66,014	1,205	2,499
- Muut	19,748	25,277		289
Yhteensä	472,205	434,385	190,209	165,918

2 LIIKETOIMINNAN MUUT TUOTOT

Pysyvien vastaavien myyntivoitot	1,201	1,034	486	870
Vuokratuotot	626	619	621	539
Avustukset	1,284			
Muut tuotot	740	651	229	155
Yhteensä	3,851	2,304	1,336	1,564

3 MATERIAALIT JA PALVELUT

Ostot tilikauden aikana	159,852	150,903	24,414	19,978
Varastojen lisäys	-2,120	-2,592	-1,601	-8
Ulkopuoliset palvelut	76,003	75,596	48,264	51,105
Yhteensä	233,735	223,907	71,077	71,075

4 HENKILÖSTÖKULUT

Tilikauden palkat ja palkkiot	45,064	39,087	16,175	14,068
Eläkekulut	8,195	6,559	2,901	2,301
Muut pakolliset henkilösivukulut	6,411	5,406	1,480	1,538
Vapaaehtoiset henkilösivukulut	1,356	1,108	736	410
Yhteensä	61,026	52,160	21,292	18,317

Johdon palkat ja palkkiot

Hallintoneuvoston jäsenet	81	72	81	72
Hallitusten jäsenet	201	146	100	79
Toimitusjohtajat				
Kiinteä palkka	1,012	851	203	196
Kannustepalkkio			41	
Muut johtoryhmän jäsenet				
Kiinteä palkka			900	734
Kannustepalkkio			61	

Henkilöstön lukumäärä

Työntekijät keskimäärin	1115	766	176	158
Toimihenkilöt keskimäärin	629	545	298	277
Henkilöstö keskimäärin	1744	1311	474	435

1000 eur Liite	Konserni		Emoyhtiö	
	2003	2002	2003	2002
5 POISTOT JA ARVONALENTUMISET				
Aineettomat oikeudet	656	506	522	403
Liikearvo	57	57	233	233
Konserniliikearvo	3,348	2,914		
Muut pitkävaikutteiset menot	526	538	219	125
Maa-alueet		2		2
Rakennukset ja rakennelmat	3,918	3,314	1,549	1,131
Koneet ja kalusto	14,972	13,672	5,594	5,582
Muut aineelliset hyödykkeet	8,625	7,478	5,300	4,505
Yhteensä	32,102	28,481	13,417	11,981
6 LIIKETOIMINNAN MUUT KULUT				
Pakollisten varausten muutos	1,284	110	207	-23
7 RAHOITUSTUOTOT JA -KULUT				
Osinkotuotot saman konsernin yrityksiltä			6,051	4,724
Osinkotuotot omistusyhteisyhteisyyksiltä			95	237
Tuotot, jotka on saatu osuuksista muissa yrityksissä	257	477	236	465
Osinkotuotot yhteensä	257	477	6,382	5,426
Korkotuotot saman konsernin yrityksiltä			1,637	1,372
Muut korko- ja rahoitustuotot muilta	916	1,468	538	1,110
Muut korko- ja rahoitustuotot yhteensä	916	1,468	2,175	2,482
Korkotuotot yhteensä	877	1,468	2,135	2,482
Korkokulut saman konsernin yrityksille			58	104
Korko- ja rahoituskulut muille	5,136	5,885	3,897	4,111
Korkokulut yhteensä	5,136	5,885	3,955	4,215
Korkokulut yhteensä	5,085	5,576	3,919	4,154
Rahoitustuotot ja -kulut yhteensä	-3,963	-3,940	4,602	3,693
Erään muut rahoitustuotot ja -kulut sisältyy kurssivoittoja ja -tappioita (netto)	7	-251	41	-26
8 SATUNNAISET ERÄT				
Satunnaiset tuotot				
Tuloutetut liittymismaksut		205		
9 POISTOERON MUUTOS				
Rakennukset ja rakennelmat			-101	-175
Koneet ja kalusto			-981	-2,345
Muut aineelliset hyödykkeet			-947	-1,040
Yhteensä			-2,029	-3,560
10 VEROT				
Tilikaudelta	11,098	10,872	8,626	9,141
Aikaisemmilta tilikausilta	229	-16	-1	-25
Laskennalliset verot				
Tilinpäätössiirroista johtuneet	129	-439		
Yhteensä	11,456	10,417	8,625	9,116

1000 eur	Konserni		Emoyhtiö	
Liite	2003	2002	2003	2002
TASEEN VASTAAVIA KOSKEVAT LIITETIEDOT				
PYSYVÄT VASTAAVAT				
11 AINEETTOMAT HYÖDYKKEET				
Aineettomat oikeudet				
Hankintameno 1.1.	6,954	6,421	5,413	4,989
Hankitun tytäryhtiön omaisuus hankintahetkellä		18		
Lisäykset	1,197	521	988	429
Vähennykset	-254	-6	-26	-5
Hankintameno 31.12.	7,897	6,954	6,375	5,413
Kertyneet poistot 1.1.	-4,183	-3,679	-3,172	-2,771
Vähennysten ja siirtojen kertyneet poistot	107	2	26	2
Tilikauden poisto	-656	-506	-522	-403
Kertyneet poistot 31.12.	-4,732	-4,183	-3,668	-3,172
Kirjanpitoarvo 31.12.	3,165	2,771	2,707	2,241
Liikearvo				
Hankintameno 1.1. ja 31.12.	286	286	1,163	1,163
Kertyneet poistot 1.1.	-114	-57	-816	-583
Tilikauden poisto	-57	-57	-233	-233
Kertyneet poistot 31.12.	-171	-114	-1,049	-816
Kirjanpitoarvo 31.12.	115	172	114	347
Konserniliikearvo				
Hankintameno 1.1.	22,440	17,934		
Hankitun tytäryhtiön liikearvo hankintahetkellä	21			
Kurssiero	2	6		
Lisäykset	4,818	4,500		
Hankintameno 31.12.	27,281	22,440		
Kertyneet poistot 1.1.	-8,845	-5,930		
Hankitun tytäryhtiön kertyneet poistot hankintahetkellä	-10			
Kurssiero	-1	-1		
Tilikauden poisto	-3,348	-2,914		
Kertyneet poistot 31.12.	-12,204	-8,845		
Kirjanpitoarvo 31.12.	15,077	13,595		
Muut pitkävaikutteiset menot				
Hankintameno 1.1.	7,206	6,941	3,820	3,820
Hankitun tytäryhtiön omaisuus hankintahetkellä		50		
Lisäykset	774	215	1,618	
Vähennykset	-250			
Hankintameno 31.12.	7,730	7,206	5,438	3,820
Kertyneet poistot 1.1.	-5,819	-5,272	-3,598	-3,473
Hankitun tytäryhtiön kertyneet poistot hankintahetkellä		-7		
Vähennysten ja siirtojen kertyneet poistot	244	-2		
Tilikauden poisto	-526	-538	-219	-125
Kertyneet poistot 31.12.	-6,101	-5,819	-3,817	-3,598
Kirjanpitoarvo 31.12.	1,629	1,387	1,621	222

1000 eur

Liite	Konserni		Emoyhtiö	
	2003	2002	2003	2002
Ennakkomaksut				
Kirjanpitoarvo 1.1.	361	97	359	96
Lisäys/vähennys	-261	264	-259	263
Kirjanpitoarvo 31.12.	100	361	100	359
12 AINEELLISET HYÖDYKKEET				
Maa- ja vesialueet				
Hankintameno 1.1.	24,629	23,917	20,467	19,962
Hankitun tytäryhtiön omaisuus hankintahetkellä	494	226		
Kurssiero	6	12		
Lisäykset	801	672	768	651
Vähennykset	-231	-198	-90	-146
Hankintameno 31.12.	25,699	24,629	21,145	20,467
Kertyneet poistot 1.1.	-45	-59	-45	-43
Vähennysten ja siirtojen kertyneet poistot		16		
Tilikauden poisto	0	-2	0	-2
Kertyneet poistot 31.12.	-45	-45	-45	-45
Kirjanpitoarvo 31.12.	25,654	24,584	21,100	20,422
Rakennukset ja rakennelmat				
Hankintameno 1.1.	77,784	62,261	25,557	19,363
Hankitun tytäryhtiön omaisuus hankintahetkellä	2,101	4,177		
Kurssiero	36	74		
Lisäykset	6,173	12,458	4,314	7,345
Vähennykset	-1,221	-1,186	-183	-1,151
Hankintameno 31.12.	84,873	77,784	29,688	25,557
Kertyneet poistot 1.1.	-27,605	-23,472	-9,909	-9,629
Hankitun tytäryhtiön kertyneet poistot hankintahetkellä	-461	-1,673		
Kurssiero	-14	-29		
Vähennysten ja siirtojen kertyneet poistot	995	883	173	851
Tilikauden poisto	-3,918	-3,314	-1,549	-1,131
Kertyneet poistot 31.12.	-31,003	-27,605	-11,285	-9,909
Kirjanpitoarvo 31.12.	53,870	50,179	18,403	15,648
Koneet ja kalusto				
Hankintameno 1.1.	212,282	201,720	81,653	88,314
Hankitun tytäryhtiön omaisuus	8,319	4,859		
Kurssiero	91	810		
Lisäykset	26,437	20,104	12,269	6,364
Vähennykset	-6,261	-15,211	-2,404	-13,025
Hankintameno 31.12.	240,868	212,282	91,518	81,653
Kertyneet poistot 1.1.	-116,095	-109,813	-55,904	-59,091
Hankitun tytäryhtiön kertyneet poistot hankintahetkellä	-4,838	-2,516		
Kurssiero	-116	-686		
Vähennysten ja siirtojen kertyneet poistot	4,718	10,592	1,515	8,769
Tilikauden poisto	-14,972	-13,672	-5,594	-5,582
Kertyneet poistot 31.12.	-131,303	-116,095	-59,983	-55,904
Kirjanpitoarvo 31.12.	109,565	96,187	31,535	25,749
Kirjanpitoarvosta 31.12. koneiden ja laitteiden osuus	96,994	81,666	25,232	19,876

1000 eur	Konserni		Emoyhtiö	
Liite	2003	2002	2003	2002
Muut aineelliset hyödykkeet				
Hankintameno 1.1.	196,745	183,606	130,968	125,682
Hankitun tytäryhtiön omaisuus hankintahetkellä	791	1,127		
Kurssiero	115	277		
Lisäykset	12,413	11,737	9,235	5,288
Vähennykset	-814	-2	-85	-2
Hankintameno 31.12.	209,250	196,745	140,118	130,968
Kertyneet poistot 1.1.	-85,227	-77,329	-57,910	-53,406
Hankitun tytäryhtiön kertyneet poistot hankintahetkellä	-262	-241		
Kurssiero	-86	-180		
Vähennysten ja siirtojen kertyneet poistot	723	1	1	1
Tilikauden poisto	-8,625	-7,478	-5,300	-4,505
Kertyneet poistot 31.12.	-93,477	-85,227	-63,209	-57,910
Kirjanpitoarvo 31.12.	115,773	111,518	76,909	73,058
Ennakkomaksut ja keskeneräiset hankinnat				
Kirjanpitoarvo 1.1.	12,062	5,039	7,678	2,206
Hankitun tytäryhtiön keskeneräiset työt hankintahetkellä	578			
Vähennys	-82			
Lisäys		7,023	564	5,472
Kirjanpitoarvo 31.12.	12,558	12,062	8,242	7,678
SIIJOITUKSET				
13 Osuudet saman konsernin yrityksissä				
Hankintameno 1.1.			85,513	75,213
Lisäykset				10,300
Vähennykset			-3,064	
Hankintameno 31.12.			82,449	85,513
14 Osuudet osakkuusyrityksissä				
Hankintameno 1.1.	2,195	1,705	810	827
Hankitun tytäryhtiön omaisuus hankintahetkellä		192		
Kurssiero	45			
Lisäykset	311	660		
Vähennykset	-634	-362		-17
Kirjanpitoarvo 31.12.	1,917	2,195	810	810
15 Muut osakkeet ja osuudet				
Hankintameno 1.1.	3,556	3,618	3,026	3,093
Hankitun tytäryhtiön omaisuus hankintahetkellä	24	3		
Lisäykset	225	18	225	10
Vähennykset	-40	-83	-39	-77
Kirjanpitoarvo 31.12.	3,765	3,556	3,212	3,026
16 Omat osakkeet				
Hankintameno 1.1.	5			
Lisäykset	20	77		
Vähennykset		-72		
Kirjanpitoarvo 31.12.	25	5		
Hallussa olevien osakkeiden lukumäärä, kpl	4,000	800		
Hallussa olevien osakkeiden nimellisarvo yhteensä	8	2		
Hallussa olevien osakkeiden hankintameno	25	5		

1000 eur	Konserni		Emoyhtiö	
Liite	2003	2002	2003	2002
	omistusosuus	omistusosuus	omistusosuus	omistusosuus
Konserniyritykset				
Energia				
Suo Oy, Jyväskylä	100%	100%	100%	100%
Råsjö Torv AB, Ruotsi	100%	100%	100%	100%
Svenska Torv AB, Ruotsi	100%	100%	0%	0%
Mellansvenska Biobränsle AB, Ruotsi	100%	100%	0%	0%
Vapo Energi AB, Ruotsi		100%	0%	0%
Såbi Ab, Ruotsi	100%			
AS Lato, Eesti	100%	100%	100%	100%
As Tootsi Turvas, Eesti	98%	95%	0%	0%
AS Puhatu Turvas, Eesti	100%		0%	
AS Biomix, Eesti	100%			
AS Ett, Eesti	86%			
OÜ Kuislemma, Eesti	100%			
AS Kose Pollumajandustehnika, Eesti	94%			
OÜ Turtrans, Eesti	90%			
Voima				
Forssan Energia Oy, Forssa	100%	100%	100%	100%
Jokioisten Aluelämpö Oy, Jokioinen		100%		0%
Voimavasu Oy, Jyväskylä	50%	50%	50%	50%
Vapon Tuulivoima Oy, Jyväskylä	90%	90%	90%	90%
Lieksan Lämpö Oy, Lieksa		100%		100%
Tohman Lämpö Oy, Tohmajärvi		100%		100%
Biotech				
Mustankorkea Oy, Jyväskylä	55%	55%	55%	55%
Biolappi Oy, Jyväskylä	100%	100%	100%	100%
KP-Multa Oy, Lahti	100%	100%	100%	100%
Timber				
Vapo Timber Oy, Jyväskylä	100%	100%	100%	100%
Vapo Timber Import Oy, Jyväskylä	100%	100%	0%	0%
Karel Timber Oy, Jyväskylä	100%	100%	0%	0%
As. Oy Lieksan Kotolanrivi	100%	0%		
Kekkilä				
Kekkilä Oyj, Eurajoki	59%	59%	59%	59%
Kiinteistö Oy Hyrylän Nurmikko, Tuusula	100%	100%	0%	0%
Gardenpeatt Oy, Mellilä	100%	100%	0%	0%
Punkapeat Oy, Punkalaidun	100%	100%	0%	0%
Stenrögel Mosebrug AS, Tanska	100%	100%	0%	0%
Langham OÜ, Eesti	100%	100%	0%	0%
Hasselfors Garden AB, Ruotsi	100%	100%	0%	0%
Mebio Torvprodukter AB, Ruotsi	100%			
Kekkilä Iberia S.L., Espanja	100%	100%	0%	0%
Yhteisyritykset				
Energia				
AS Tootsi Graanul, Eesti	50%		0%	

1000 eur	Konserni		Emoyhtiö	
Liite	2003	2002	2003	2002
	omistusosuus	omistusosuus	omistusosuus	omistusosuus
Osakkuusyritykset				
Energia				
AS Puhatu Turvas, Eesti		33%		0%
Voima				
Mäntän Energia Oy, Mänttä	45%	45%	45%	45%
Tammelan Aluelämpö Oy, Tammela	50%	50%	0%	0%
Biotech				
Keski-Pohjanmaan Komposti Oy, Himanka	50%	50%	50%	50%
Timber				
Anaika Components Ltd Oy, Lieksa	40%	40%	0%	0%
Kekkilä				
VapoGro Ltd, Iso-Britannia	49%	49%	0%	0%
VAIHTUVAT VASTAAVAT				
17 VAIHTO-OMAISUUS				
Aineet ja tarvikkeet	21,981	15,743	4,755	3,141
Keskeneräiset tuotteet	81	23		
Valmiit tuotteet	97,561	86,622	55,102	57,751
Muu vaihto-omaisuus	199			
Ennakkomaksut	5,379	4,387		
Yhteensä	125,201	106,775	59,857	60,892
18 PITKÄAIKAISET SAAMISET				
Saamiset saman konsernin yrityksiltä				
Lainasaamiset			14,875	15,570
Saamiset osakkuusyrityksiltä				
Lainasaamiset	450	450		
Lainasaamiset	5	43	5	43
Muut saamiset	425	25		
Pitkäaikaiset saamiset yhteensä	880	518	14,880	15,613
19 LYHYTAIKAISET SAAMISET				
Myyntisaamiset	59,580	57,580	23,659	22,627
Saamiset saman konsernin yrityksiltä				
Myyntisaamiset			2,006	2,170
Lainasaamiset			38,627	31,176
Siirtosaamiset			190	104
Yhteensä			40,823	33,450
Saamiset omistusyhteisyrityksiltä				
Myyntisaamiset	4,692	4,894	3,757	4,419
Siirtosaamiset	40	45	10	15
Yhteensä	4,732	4,939	3,767	4,434
Lainasaamiset	335	100	66	95
Muut saamiset	3,319	7,497	883	2,563
Siirtosaamiset	6,478	5,445	2,633	1,913
Lyhytaikaiset saamiset yhteensä	74,444	75,561	71,831	65,082

1000 eur Liite	Konserni		Emoyhtiö	
	2003	2002	2003	2002
Siirtosaamisiin sisältyvät olennaiset erät				
Välillisen veron saamiset	418	378		
Verosaamiset	177	173	177	
Etukäteen maksetut vuokrat	301	157	301	157
Avustukset	905	203	408	
Vahingonkorvaukset	139		29	
Sosiaalivakuutussaamiset	357	196		
Laskuttamattomat myyntituotot	2,004	1,532	1,149	1,149
Matkalla oleva rahansiirto	231	695	231	
Arvostuserät	104	167	104	167
Muut siirtosaamiset	1,842	1,944	234	440
Yhteensä	6,478	5,445	2,633	1,913
20 RAHOITUSARVOPAPERIT				
Muut arvopaperit	998	18,429	998	18,428
TASEEN VASTATTAVIA KOSKEVAT LIITETIEDOT				
21 OMA PÄÄOMA				
Sidottu oma pääoma				
Osakepääoma 1.1. ja 31.12.	50,456	50,456	50,456	50,456
Muuntoero	-116	-187		
Sidottu oma pääoma yhteensä	50,340	50,269	50,456	50,456
Omien osakkeiden rahasto				
Omien osakkeiden rahasto 1.1.	5			
Hankittu vuoden aikana	19	75		
Luovutettu vuoden aikana		-72		
Osakkeen kurssin muutos		2		
Hallussa 31.12.	24	5		
Vähemmistön osuus	-3	-2		
Omien osakkeiden rahasto 31.12.	21	3		
Vapaa oma pääoma				
Käyttörahassto 31.12.	30,096	30,096	30,096	30,096
Muu oma pääoma 1.1	188,025	174,819	115,601	101,830
Osingonjako	-11,460	-10,091	-11,460	-10,091
Tytäryhtiöiden oman pääoman muuntoeron muutos	55	251		
Siirto omien osakkeiden rahastoon	-17	-2		
Tytäryhtiöitten laskennan muutokset	-53	-35		
Tilikauden voitto	22,460	23,083	22,664	23,862
Muu oma pääoma 31.12.	199,010	188,025	126,805	115,601
Vapaa pääoma yhteensä 31.12.	229,106	218,121	156,901	145,697

1000 eur	Konserni		Emoyhtiö	
Liite	2003	2002	2003	2002
Vapaaehtoisista varauksista ja poistoerosta omaan pääomaan siirretty osuus 31.12.	44,726	44,170		
Laskelma voitonjakokelpoisista varoista				
Vapaa oma pääoma	229,106	218,121	156,901	145,697
Poistoerosta ja vapaaehtoisista varauksista omaan pääomaan merkitty osuus	-44,726	-44,170		
Voitonjakokelpoiset varat yhteensä	184,380	173,951	156,901	145,697
22 TILINPÄÄTÖSSIIRTOJEN KERTYMÄ				
Kertynyt poistoero			40,368	42,397
23 PAKOLLISET VARAUKSET				
Eläkevaraus	1,000			
Muut pakolliset varaukset				
Varaus turvetuotannosta poistuvien alueiden ympäristönhoitomenoihin	4,918	5,622	2,738	2,760
Varaus sahojen maaperän puhdistamiseksi	805			
Takuuvaraus	1,280	1,050	1,280	1,050
Kaatopaikkojen sulkemisvaraus	1,305	1,330		
	8,308	8,002	4,018	3,810
Laskennallinen kirjaamaton verosaaminen pakollisista varauksista	2,008	1,987	794	801
24 LASKENNALLINEN VEROVELKA				
Tilinpäätössiirroista 29 %:n (Suomi), 28 %:n (Ruotsi) verokannan mukaan	22,061	21,349		
25 PITKÄAIKAINEN VIERAS PÄÄOMA				
Lainat rahoituslaitoksilta	112,386	97,044	83,106	69,086
Eläkelainat	3,937	5,855	3,740	5,610
Liittymismaksut	8,278	8,130	1,316	236
Muut pitkäaikaiset velat	796	818	401	476
Pitkäaikainen vieras pääoma yhteensä	125,397	111,847	88,563	75,408
Velat, jotka erääntyvät myöhemmin kuin viiden vuoden kuluttua				
Lainat rahoituslaitoksilta	20,793	36,665	18,066	18,109
Eläkelainat	47	89		
Muut pitkäaikaiset velat	143	183	144	183
Yhteensä	20,983	36,937	18,210	18,292

1000 eur

Liite

Konserni

Emoyhtiö

2003

2002

2003

2002

26 LYHYTAIKAINEN VIERAS PÄÄOMA

Lainat rahoituslaitoksilta	19,590	19,473	14,113	15,657
Eläkelainat	1,917	2,724	1,870	2,283
Saadut ennakot	2,243	2,569	1,661	2,080
Ostovelat	28,943	22,030	9,264	9,498

Velat samaan konserniin kuuluville yrityksille

Myyntiennakot			9	9
Ostovelat			568	389
Muut lyhytaikaiset velat			2,811	2,357
Siirtovelat			16	17
Yhteensä			3,404	2,772

Velat osakkuusyrityksille

Myyntiennakot	98	98	98	98
Muut velat	33,326	43,788	18,253	40,319
Siirtovelat	18,857	15,905	6,504	5,580
Lyhytaikainen vieras pääoma yhteensä	104,974	106,587	55,167	78,287

SIIRTOVELKOKIIN SISÄLTÄVÄT OLENNAISET EROT

Henkilöstökuluihin liittyvät jaksotukset	10,492	8,701	4,047	3,268
Välillisen veron velat	382	310		
Maksamattomat korot	824	734	568	544
Verovelat	345	996		637
Ostolaksujen jaksotukset	2,590		750	
Sosiaalivakuutusvelat	598		466	
Ennakkomaksujen alv	440		440	
Vuokravelat	41		26	
Muut siirtovelat	3,145	5,164	207	1,131
Yhteensä	18,857	15,905	6,504	5,580

VAKUUKSET JA VASTUUSITOUMUKSET

Velat kiinnevakuudella

Rahalaitoslainat	23,492	21,707		
Eläkelainat	243	294		
Muut velat		31		31
Limittivastuut	840	2,144		
Yhteensä	24,575	24,176	0	31

Vakuudeksi annetut kiinnitykset yhteensä 41,277 38,901 1,177

Muut omasta puolesta annetut vakuudet

Annetut kiinnitykset	2,859	168		
Annetut pantit	2	2		
Yhteensä	2,861	170		

Velat panttivakuudella

Pantattujen osakkeiden kirjanpitoarvo	0	316	0	316
---------------------------------------	---	-----	---	-----

1000 eur

Liite

	Konserni		Emoyhtiö	
	2003	2002	2003	2002
Leasingsopimuksista maksettavat määrät				
Alkaneella tilikaudella maksettavat	2,119	1,531	656	429
Myöhemmin maksettavat	5,671	5,923	700	349
Yhteensä	<u>7,790</u>	<u>7,454</u>	<u>1,356</u>	<u>778</u>

Leasingsopimukset ovat pääosin viiden vuoden leasingsopimuksia, joihin ei liity lunastusehtoja.

Vastuusitoumukset samaan konserniin
kuuluvien yritysten puolesta

Samaan konserniin kuuluvien yritysten puolesta				
annetut takaukset	1,505	5,697	6,373	8,799
Muut vastuusitoumukset	2,134	2,235	2,134	2,235
Yhteensä	<u>3,639</u>	<u>7,932</u>	<u>8,507</u>	<u>11,034</u>

Vastuusitoumukset osakkuusyhtiöiden puolesta

Osakkuusyhtiöiden puolesta annetut takaukset	1,419	1,153		
Muut vastuusitoumukset	54	64		
Yhteensä	<u>1,473</u>	<u>1,217</u>		

Muut annetut takaukset omista sitoumuksista

Takaukset	263	292	176	283
Muut vastuusitoumukset				
Vuokravastuu	37	47		
Keskeneräiset metsäkauppasopimukset	1,079	15,729		
Avoimet termiinisopimukset	5,513	2,219		
Yhteensä	<u>6,629</u>	<u>17,995</u>		

Muiden puolesta annetut takaukset

Takaukset	47		47	
-----------	----	--	----	--

1000 eur

Liite

YMPÄRISTÖASIOITA KOSKEVAT LIITETIEDOT

	Konserni		Emoyhtiö	
	2003	2002	2003	2002
Tuloslaskelmaan kirjattujen ympäristökulujen määrä				
Soitten ympäristösuojelukustannuksia	191	200	191	200
Sahojen maaperäsaneerauskustannuksia	700		380	
Yhteensä	891	200	571	200
Ympäristönsuojelun laitteet				
Hankintameno 1.1.	1,861	1,723	1,861	1,723
Lisäykset	220	138	220	138
Hankintameno 31.12.	2,081	1,861	2,081	1,861
Kertyneet poistot 1.1.	-1,685	-1,562	-1,685	-1,562
Kauden poisto	-147	-123	-147	-123
Kertyneet poistot 31.12.	-1,832	-1,685	-1,832	-1,685
Kirjanpitoarvo 31.12.	249	176	249	176
Vesistön suojelutyöt				
Hankintameno 1.1.	11,207	10,105	11,207	10,105
Lisäykset	866	1,102	866	1,102
Hankintameno 31.12.	12,073	11,207	12,073	11,207
Kertyneet poistot 1.1.	-9,248	-8,380	-9,248	-8,380
Kauden poisto	-885	-868	-885	-868
Kertyneet poistot 31.12.	-10,133	-9,248	-10,133	-9,248
Kirjanpitoarvo	1,940	1,959	1,940	1,959

Tunnuslukujen laskentaperiaatteet

Sijoitetun pääoman tuotto (%)	=	100x	$\frac{\text{Tulos ennen satunnaisia eriä + korko - ja muut rahoituskulut}}{\text{Sijoitettu pääoma keskimäärin}}$
Oman pääoman tuotto (%)	=	100x	$\frac{\text{Tulos ennen satunnaisia eriä - verot}}{(\text{Oma pääoma} + \text{varaukset} + \text{vähemmistöosuus}) \text{ keskimäärin}}$
Omavaraisuusaste (%)	=	100x	$\frac{\text{Oma pääoma} + \text{vähemmistöosuus}}{\text{Taseen loppusumma - saadut ennakot}}$
Tulos / osake	=		$\frac{\text{Tulos ennen satunnaisia eriä - verot - vähemmistöosuus}}{\text{Osakkeiden keskimääräinen kappalemäärä}}$
Oma pääoma / osake	=		$\frac{\text{Oma pääoma}}{\text{Osakkeiden lukumäärä vuoden lopussa}}$
Osinko / osake (euroa)	=		$\frac{\text{Tilikauden osinko}}{\text{Osakkeiden lukumäärä vuoden lopussa}}$
Osinko / tulos (%)	=	100x	$\frac{\text{Osinko / osake}}{\text{Tulos / osake}}$

Hallituksen esitys voittovarojen käytöstä

Konsernin vapaa oma pääoma on 229 105 717,58 euroa, josta jakokelpoiset varat ovat 184 379 731,54 euroa konsernitaseen mukaan. Emoyhtiön vapaa oma pääoma on 156 900 565,29 euroa, josta tilivuoden voitto on 22 663 800,54 euroa.

Hallitus ehdottaa, että tilinpäätöksen esittämä vuosivoitto käytetään seuraavasti:

- osinkona jaetaan 382 euroa osakkeelle eli yhteensä 11 460 000,00 euroa
- voittovarojen tilille siirretään 11 203 800 54 euroa.

Jyväskylässä 24. päivänä helmikuuta 2004

Aarno Heinonen *Leif Ekström*
puheenjohtaja varapuheenjohtaja

Ritva Hainari *Eeva Hellström* *Mauri Jaakonaho*

Matti Packalen *Matti Hilli*
toimitusjohtaja

Hallintoneuvoston lausunto

Hallintoneuvosto on käsitellyt Vapo Oy:n vuoden 2003 tilinpäätöksen ja konsernitilinpäätöksen sekä tutustunut tilintarkastuskertomukseen, joiden johdosta hallintoneuvostolla ei ole huomautettavaa.

Hallintoneuvosto puoltaa emoyhtiön tuloslaskelman ja taseen sekä konsernituloslaskelman ja taseen vahvistamista ja yhtyy hallituksen ehdotukseen voittovarojen käyttämisestä.

Yhtiöjärjestyksen mukaan kaikki hallintoneuvoston jäsenet valitaan vuosittain yhtiökokouksessa.

Helsingissä maaliskuun 5. päivänä 2004

Matti Väistö
puheenjohtaja

Aarne Heikkilä *Pertti Hemmilä* *Tapani Kantola*

Katri Komi *Reijo Laitinen* *Christel Liljeström*

Antti Oksanen *Petri Salo* *Arimo Uusitalo*

Tilintarkastuskertomus

Vapo Oy:n osakkeenomistajille

Olemme tarkastaneet Vapo Oy:n kirjanpidon, tilinpäätöksen ja hallinnon tilikaudelta 1.1. - 31.12.2003.

Hallituksen ja toimitusjohtajan laatima tilinpäätös sisältää toimintakertomuksen sekä konsernin ja emoyhtiön tuloslaskelman, taseen ja liitetiedot. Suorittamamme tarkastuksen perusteella annamme lausunnon tilinpäätöksestä ja hallinnosta.

Tilinpäätös on suoritettu hyvän tilintarkastustavan mukaisesti. Kirjanpitoa sekä tilinpäätöksen laatimisperiaatteita, sisältöä ja esittämistapaa on tällöin tarkastettu riittävässä laajuudessa sen toteamiseksi, ettei tilinpäätös sisällä oleellisia virheitä tai puutteita. Hallinnon tarkastuksessa on selvitetty emoyhtiön hallintoneuvoston ja hallituksen jäsenten sekä toimitusjohtajan toiminnan lainmukaisuutta osakeyhtiölain säännösten perusteella.

Lausuntonamme esitämme, että tilinpäätös on laadittu kirjanpitolaisten ja tilinpäätöksen laatimista koskevien muiden säännösten ja määräysten mukaisesti. Tilinpäätös antaa kirjanpitolaissa tarkoitetulla tavalla oikeat ja riittävät tiedot konsernin sekä emoyhtiön toiminnan tuloksesta ja taloudellisesta asemasta. Tilinpäätös konsernitilinpäätöksineen voidaan vahvistaa sekä vastuuvapaus myöntää emoyhtiön hallintoneuvoston ja hallituksen jäsenille sekä toimitusjohtajalle tarkastamaltamme tilikaudelta. Hallituksen esitys voitonjakokelpoisten varojen käsittelystä on osakeyhtiölain mukainen.

Jyväskylässä 24. päivänä helmikuuta 2004

Deloitte & Touche Oy
KHT-yhteisö

Aarne Koivikko
KHT

Yleisperiaatteet

Vapo-konsernin johtamisessa pyritään yksinkertaisiin, pelkistettyihin ja selkeisiin ratkaisuihin. Konsernijohton valvonnassa toimivia toimialoja on viisi. Synergiiseen ydinalueeseen kuuluvat Vapo Oy Energia, Vapo Oy Voima ja Vapo Oy Biotech. Vapo Timber Oy ja Kekkilä Oyj ovat itsenäisiä omaehtoisesti kehitettäviä toimialoja.

Yrityshallinto

Vapo Oy:llä on hallintoneuvosto, johon kuuluu vähintään kahdeksan ja enintään kymmenen varsinaisen yhtiökokouksen vuodeksi kerrallaan valitsemaa jäsentä sekä kolme henkilöstön kahdeksi vuodeksi kerrallaan keskuudestaan valitsemaa henkilöstöedustajaa.

Vapo Oy:n hallitukseen kuuluu vähintään neljä ja enintään kahdeksan yhtiökokouksen vuodeksi kerrallaan valitsemaa jäsentä. Puheenjohtajan valitsee yhtiökokous. Vapo Oy:n toimitusjohtajan nimittää hallitus. Yhtiömuotoisilla toimialoilla on hallitukset ja muilla toimialoilla on johtokunnat. Näiden puheenjohtajana toimii Vapo Oy:n toimitusjohtaja ja jäsenenä neljästä kuuteen Vapo Oy:n hallituksen valitsemaa muuta jäsentä.

Vapo Oy:n hallitus nimittää toimialojen alaisuudessa toimivien yhtiöiden ja muiden konserniyhtiöiden hallitusten jäsenet ottaen huomioon, että hallituksen työskentely voi tapahtua liiketoiminta-alueiden johtamista tukien.

Vapon palveluksessa oleville toimialojen hallitusten ja johtokuntien jäsenille ei makseta erillistä korvausta. Ulkopuolisille jäsenille maksettavan palkkion määrää Vapo Oy:n hallitus.

Vapon palveluksessa oleville osakkuus- tai tytäryhtiöiden hallitusten jäsenille voidaan maksaa palkkio. Palkkioiden periaatteet sovitaan Vapo Oy:n hallituksessa ja hallitus antaa suosituksen palkkioperusteista kyseisen yhtiön yhtiökokouksen käsiteltäväksi.

Yrityshallinnon tehtävät

Vapo Oy:n hallintoneuvosto

Hallintoneuvosto toimii osakeyhtiölain ja yhtiöjärjestyksen määräysten mukaisesti ja sen tehtävänä on valvoa hallituksen ja toimitusjohtajan hoitamaa yhtiön hallintoa sekä antaa varsinaiselle yhtiökokoukselle lausunto tilinpäätöksestä ja tilintarkastuskertomuksesta.

Hallintoneuvosto antaa yhtiön hallitukselle ohjeita asioissa, jotka ovat laajakantoisia ja periaatteellisesti tärkeitä. Se antaa yhtiökokoukselle lausuntonsa niissä tilanteissa, joissa osakeyhtiölaki edellyttää hallintoneuvoston lausuntoa.

Vapo Oy:n hallitus

Vapo Oy:n hallitus on vastuussa Vapon johtamisesta ja valvonnasta osakeyhtiölain 8 luvun, yhtiöjärjestyksen sekä omistajaohjeiden mukaisesti. Hallituksella tulee olla käytettävissään riittävät tiedot ja sen tulee olla vakuuttunut ja vakuututtua, että konserni toimii hyväksytyjen liikeperiaatteiden ja asetettujen tavoitteiden mukaisesti. Hallitus päättää konsernissa noudatettavista keskeisistä toimintapolitiikoista ja asioista, jotka ovat konsernin laajuuteen nähden suuria ja tärkeitä tai poikkeavat normaalista konsernin liiketoiminnasta tai jotka hallitus erikseen määrittelee käsiteltäväkseen ja päätettäväkseen.

Hallitus määrittää ja hyväksyy konsernin pitkän aikavälin tavoitteet ja päästrategiat niiden saavuttamiseksi. Hallitus hyväksyy toimialojen vuosisuunnitelmat, investointisuunnitelmat ja liiketoimintasuunnitelmat sekä muut tarpeelliseksi katsomansa lyhyen tähtäyksen tavoitteet. Se määrittelee ja hyväksyy eri toimialojen liiketoiminta-alueet ja päätehtävät. Hallitus nimittää yhtiön toimitusjohtajan, toimialajohtajat ja konsernihallinnon tukitoiminnoista vastaavat johtajat ja päättää heidän palkkaeduistaan sekä heidän toimivaltuuksistaan siltä osin kuin ne eivät ole laissa tai tässä asiakirjassa määriteltyjä tai toimitusjohtajan päättävissä. Hallitus varmistaa konsernin liiketoiminnan jatkuvuuden potentiaalisten avainhenkilöiden koulutusohjelman avulla. Se päättää nimittämiensä henkilöiden bonusjärjestelmästä ja konsernin kannustepalkkiojärjestelmien yleisistä periaatteista. Hallitus valmistelee yhtiökokousasiat ja hallintoneuvostolle esiteltävät asiat. Hallitus kokoontuu tarvittaessa, kuitenkin vähintään kuusi kertaa vuodessa.

Vapo Oy:n toimitusjohtaja

Toimitusjohtaja on vastuussa yhtiön ja konsernin päivittäisestä johtamisesta yhtiöjärjestyksen, osakeyhtiölain ja hallituksen antamien ohjeiden mukaisesti. Toimitusjohtaja raportoi sekä hallitukselle että hallintoneuvostolle. Toimitusjohtaja vastaa konsernin strategi-

an ja toimintasuunnitelmien laatimisesta ja esittelystä hallitukselle hyväksyttäväksi. Toimitusjohtaja informoi säännöllisesti hallitusta yhtiön toiminnasta ja taloudellisesta tilasta. Toimitusjohtaja toimii toimialojen hallitusten ja johtokuntien puheenjohtajana sekä konsernin johtoryhmän puheenjohtajana.

Vapo-konsernin toimialahallitukset ja -johtokunnat

Vapolla on viisi toimialaa, joista Vapo Oy Energia, Vapo Oy Voima ja Vapo Oy Biotech toimivat emoyhtiön alaisuudessa ja Vapo Timber Oy ja Kekkilä Oyj erillisinä yhtiöinä.

Vapo Oy Energiassa, Vapo Oy Voimassa ja Vapo Oy Biotechissä toimialoja ohjaa ja johtaa johtokunta. Vapo Timber Oy:tä ja Kekkilä Oyj:tä ohjaa ja johtaa toimialan hallitus. Toimialan hallitus tai johtokunta kokoontuu puheenjohtajan kutsusta siten, että kokous pidetään vähintään joka toinen kuukausi.

Toimialahallitukset ja johtokunnat johtavat konsernin politiikkoja noudattaen toimialan hallintoa ja ylläpitävät toimintaperiaatteita liiketoiminta-alueilla, jotka Vapon hallitus on toimialalle määritellyt. Toimialan johtamiseen kuuluu arvioida toimialan kannattavuutta ja riskiä ja vakuuttua suunnittelun tasosta, tiedon tasosta ja valvontajärjestelmien riittävydestä.

Tytäryhtiöt

Vapo-konserniin kuuluvien tytäryhtiöiden, erityisesti ulkomaisten, hallituksen tehtävänä on normaalin liiketoimintavastuun ja raportointivastuun lisäksi vastata siitä, että yhtiö noudattaa paikallisia lakeja ja asetuksia sekä yhtiöjärjestyksen määräyksiä ja konsernihallinnon ohjeita. Se vastaa kyseistä liiketoimintaa koskevasta tai sijaintimaan lainsäädännön seurannasta ja muutosten informoimisesta emoyhtiölle.

Vapo-konsernin johtoryhmä

Vapo Oy:n toimitusjohtaja, toimialajohtajat ja ne keskushallinnon johtajat, jotka Vapo Oy:n hallitus on nimennyt, muodostavat konsernin johtoryhmän, joka kokoontuu vähintään kerran kuussa. Konsernin johtoryhmän tehtävänä on aktiivisesti edistää toimialojen välistä yhteistyötä ja sopia yhteisistä periaatteista ja kehittämistoimista konsernin johtamisessa sekä avustaa Vapo Oy:n toimitusjohtajaa valmistautumaan Vapo Oy:n hallituksen kokouksiin ja selvittämään kaikkia toi-

mitusjohtajan sille selvitettäväksi tuomia asioita.

Vapo Oy:n Corporate Governance -asiakirjan sisältö tarkistetaan aina tarvittaessa ja tarkistamistarpeet käsitellään vähintään kerran vuodessa. Corporate Governance -asiakirja on julkaistu kokonaisuudessaan Vapon [www-sivuilla](http://www.sivuilla).

Palkat ja palkkiot

Hallintoneuvoston ja hallituksen jäsenille maksetaan omistajan määrittämät kuukausi- ja kokouspalkkiot. Toimitusjohtajalle maksetaan kuukausipalkka ja sen lisäksi tulossidonnainen bonus, jonka määräytymisperusteet päättää hallitus. Konsernin johtoryhmän jäsenille maksetaan kuukausipalkan lisäksi tulossidonnainen bonus, jonka määräytymisperusteet hyväksyy hallitus toimitusjohtajan esityksestä.

Toimitusjohtajalla on oikeus jäädä eläkkeelle 60-vuotiaana. Ennen 1.1. 1953 syntyneillä konsernin johtoryhmän jäsenillä on oikeus jäädä eläkkeelle 60-vuotiaana ja muilla johtoryhmän jäsenillä on oikeus jäädä eläkkeelle 62-vuotiaana.

Maksettujen palkkojen, palkkioiden ja etujen määrä ilmoitetaan tilinpäätöksen liitetiedoissa valtion omistajapolitiikkaan liittyvän ohjeistuksen mukaisesti. Yhtiön toimesta tapahtuvan toimitusjohtajan irtisanomisen yhteydessä maksettavan korvauksen määrä vastaa 18 kuukauden palkkaa.

Riippumattomuus

Hallintoneuvoston, hallituksen ja johtoryhmän jäsenillä ei ole ilmoitettavia liikesuhteita konsernin yhtiöihin.

**Henkilöstön edustajat yksiköiden
johtoryhmissä 1.1.2002–31.12.2003**

Vapo Energia

Länsi-Suomi

*Arja Mäntylä
(Mirja Tepponen)*

*Heimo Pihlajamäki
(Matti Jääskeläinen)*

*Timo Talasoja
(Tapio Kamppi)*

Itä-Suomi

*Eino Anttila
(Timo Pennanen)*

*Hannu Laukkanen
(Paula Pappi)*

Pohjois-Suomi

*Maija Rintala
(Hannu Heitto)
(2. vara Sakari Jaara)*

*Jouko Niva
(Eino Ämmänpää)*

*Antero Koskenoja
(17.4.2002 saakka)*

Vapo Timber Oy

Hankasalmi

*Pekka Häkkinen
Sirpa Närhi*

Kevätniemi

Nina Toropainen

*Juha Palokas
(Armas Ruokolainen)*

Nurmes

*Eetu Karjalainen
(Jarmo Naakka)*

Paltamo

Esko Leinonen

Peuravuono

Kalevi Siivikko

Forssan saha

Markku Salonen

Kekkilä Oyj

*Osmo Sahimäki
Teuvo Kaunismäki*

**YT-neuvottelukunnan varsinaiset
ja varajäsenet 1.7.2003–30.6.2005**

Turveteollisuustoimihenkilöt

*Juha Kinnunen
(Hannu Heitto)*

Turveteollisuustyöntekijät

*Timo Talasoja
(Toivo Karhapää)
Timo Haavisto
(Tero Nordlund)*

Sahatyöntekijät

*Markku Salonen
(Juha Palokas)
Eetu Karjalainen
(Pasi Kuokka)*

Metsätyöntekijät

*Hannu Turpeinen
(Esko Leinonen)*

Metsäalan toimihenkilöt

*Heikki Miettinen
(Terho Turunen)*

Sahatyönjohtajat

*Juha Castrèn
(Veikko Manninen)*

Konttoritoimihenkilöt

*Paula Pappi
(Liisa Laitinen)
Nina Toropainen
(Ilona Kilpala)*

Ylemmät toimihenkilöt

*Ilkka Ilmavirta
(Maila Salmelin)*

**Vapo-lehden toimitusneuvosto
1.1.2002-31.12.2004**

Työnjohto

*Jari Alkkiomäki
Kari Mäkilä*

Vapo Energia, Länsi-Suomi
Vapo Timber Oy, Forssan saha

Konttoritoimihenkilöt

*Merja Koponen
Birgitta Pölönen*

Vapo Energia, Itä-Suomi
Vapo Oy, talous

Turvetyöntekijät

Päivikki Lehtihalme

Kekkilä Oyj, Eurajoki

Sahatyöntekijät

Suvi Palokas

Vapo Timber Oy, Kevätniemen saha

Ylemmät toimihenkilöt

*Merja A. Koponen
(äitiyslomalla)
varalla
Heikki Luoma-aho
Pasi Meriläinen*

Energia, Länsi-Suomi

Vapo Energia, Länsi-Suomi
Vapo Timber Oy, Nurmeksens saha

VAPO OY
Konsernihallinto ja toimialajohto

PL 22, 40101 Jyväskylä
puh. (014) 623 623
fax (014) 623 5601

info@vapo.fi
etunimi.sukunimi@vapo.fi
www.vapo.fi

